

GEÇMİŞTEN GELECEĞE: TÜRKİYE'DE DEĞERLERİN GELİŞİMİ

EKİM
2024

GEÇMİŞİN MİRASI

Milli ve Manevi
Değerlerimiz
Kökeni

MEVCUT DURUM

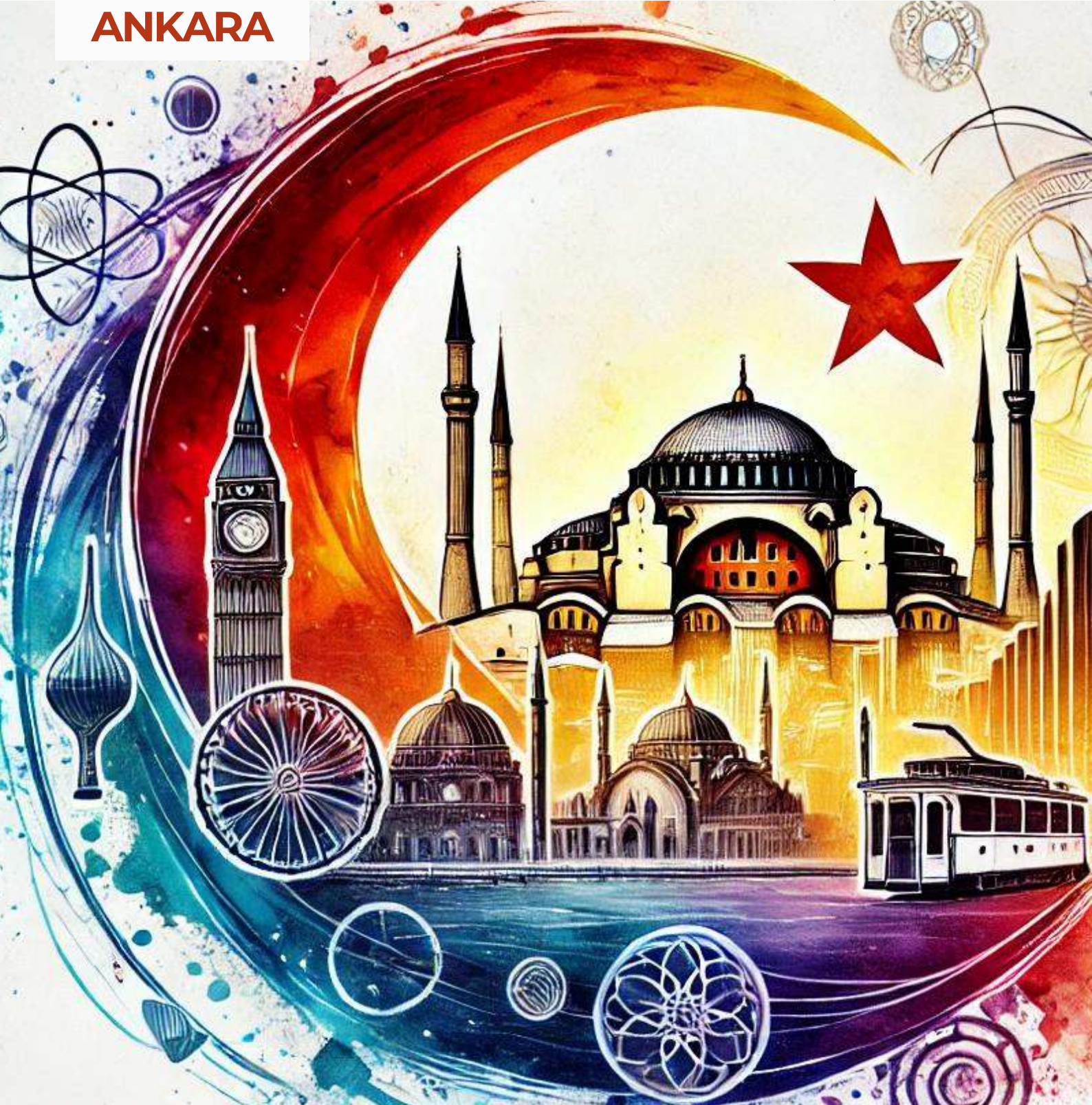
Günümüzde
Değerlerimiz ve
Toplumsal Yapı

GELECEĞİ İNŞA

Geleceğe Yönelik
Stratejiler ve Vizyon
Oluşturma

Çalıştay
Sonuç
Raporu

ANKARA

2024

GEÇMİŞTEN GELECEĞE: TÜRKİYE'DE DEĞERLERİN GELİŞİMİ

Çalıştay Sonuç Raporu

Hazırlayan:

Serdenceği Kültür Eğitim ve Yardımlaşma Derneği

Bu proje T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından desteklenmektedir.

İÇİNDEKİLER

1. Giriş

- Projenin Amacı
- Proje Kapsamı
- Projenin Hedef Kitlesi

2. Proje Süreci

- Çalıştaylar ve Programlar
- Anketler ve Veri Toplama Süreci
- Atölye Çalışmaları

3. Çalıştaylar

- I. Çalıştay: Milli ve Manevi Değerlerin Kökeni (Geçmişin Mirası)
- II. Çalıştay: Günümüzde Değerler ve Toplumsal Yapı (Mevcut Durum)
- III. Çalıştay: Geleceğe Yönelik Stratejiler ve Vizyon Oluşturma (Geleceği İnşa)

4. Anket Sonuçları

- Manevi Değerler Farkındalık Anketi Sonuçları
- Milli Değerler Farkındalık Anketi Sonuçları

5. Öneriler ve Gelecek Adımlar

- Stratejik Hedefler
- Gelecek Projeler İçin Öneriler

6. Ekler

- Anketler

1. Giriş

1.1 Projenin Amacı

"Geçmişten Geleceğe: Türkiye’de Değerlerin Gelişimi" projesi, Türk milli ve manevi değerlerinin tarihsel gelişimini incelemeyi, günümüzde bu değerlerin toplumsal yapılar üzerindeki etkilerini analiz etmeyi ve gelecekte bu değerlerin nasıl korunup geliştirilebileceğine dair stratejiler ortaya koymayı amaçlamaktadır. Türkiye’nin zengin kültürel ve tarihi mirası üzerine inşa edilen bu proje, milli ve manevi değerlerin hem geçmişten bugüne nasıl evrildiğini hem de gelecekteki toplumlar için ne tür bir yön vereceğini derinlemesine ele almayı hedeflemiştir.

Bu projeye birlikte toplumsal değerlerimizin korunmasının yalnızca bireysel değil, aynı zamanda toplumsal gelişim açısından da hayati bir unsur olduğu vurgulanmıştır. Özellikle eğitim, medya ve teknolojinin bu süreçte oynadığı kritik rol, projede gerçekleştirilen çalıştaylar ve atölye çalışmalarıyla detaylandırılarak somut çözümler ve öneriler geliştirilmiştir. Projenin temel amacı, geçmişten alınan mirası bugünün dinamiklerine uygun şekilde yorumlayarak gelecek nesillere güçlü bir değer aktarımı sağlamaktır.

1.2 Proje Kapsamı

"Geçmişten Geleceğe" projesi, kapsamı itibarıyla geniş bir çalışma alanını içerir. Projede, üç ana aşamadan oluşan bir dizi çalıştay ve atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir:

- 1. Milli ve Manevi Değerlerin Kökeni (Geçmişin Mirası):** Türk milli ve manevi değerlerinin tarihsel kökenlerini ve bu değerlerin nasıl şekillendiğini anlamak için kapsamlı bir araştırma ve inceleme yapılmıştır. Bu çalıştay, tarih boyunca bu değerlerin nasıl evrildiğini ve toplum üzerindeki etkilerini ele almıştır.
- 2. Günümüzde Değerler ve Toplumsal Yapı (Mevcut Durum):** Bugün Türkiye’nin içinde bulunduğu toplumsal yapıda milli ve manevi değerlerin nasıl bir rol oynadığı incelenmiştir. Bu aşama, günümüz toplumunda değerlerin yeri ve bu değerlerin güncel siyasi, sosyal ve kültürel dinamiklerle ilişkisi üzerine odaklanmıştır.
- 3. Geleceğe Yönelik Stratejiler ve Vizyon Oluşturma (Geleceği İnşa):** Projenin son aşaması, milli ve manevi değerlerin gelecekte nasıl sürdürülebileceği üzerine bir vizyon geliştirme süreci olmuştur. Bu çalıştayda özellikle teknoloji, eğitim ve medya aracılığıyla bu değerlerin korunup geliştirilebileceği yollar üzerinde durulmuş, katılımcılarla birlikte sürdürülebilir stratejiler üretilmiştir.

Proje boyunca yapılan tüm etkinlikler ve çalışmalar, Türk kültürüne özgü değerlerin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde korunmasını sağlayacak yenilikçi yöntemler geliştirmeyi hedeflemiştir.

1.3 Projenin Hedef Kitle

Projenin hedef kitle geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Özellikle toplumsal liderler, akademisyenler, öğretmenler, genç liderler, kültür ve sanat çalışanları gibi farklı disiplinlerden

gelen katılımcıların projede aktif rol alması sağlanmıştır. Bu katılımcı profili, toplumun farklı kesimlerinde milli ve manevi değerlerin nasıl algılandığını ve bu değerlerin gelecekteki sürdürülebilirliğini tartışmak için geniş bir perspektif sunmuştur.

Çalıştaylar ve atölye çalışmalarına 100'ü aşkın katılımcı aktif olarak dahil olmuştur. Bunlar arasında:

- Akademisyenler ve araştırmacılar,
- Kültür ve sanat alanında çalışan profesyoneller,
- Öğretmenler ve eğitimciler,
- Sivil toplum kuruluşu temsilcileri,
- Genç liderler ve üniversite öğrencileri,
- Kamu sektörü temsilcileri yer almıştır.

Buna ek olarak, proje kapsamında düzenlenen etkinlikler ve sonuç raporu, politika yapıcılar, medya temsilcileri ve eğitim kurumlarına dağıtılarak daha geniş bir kitleye ulaşmayı hedeflemiştir. Proje boyunca milli ve manevi değerlerin toplumsal yapılar üzerindeki etkisinin analiz edilmesi ve bu değerlere yönelik farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır. Ayrıca, gerçekleştirilen yapay zeka görsel sanat sergisi ile toplumun farklı kesimlerinden 500+ kişiye ulaşılmıştır.

2. Proje Süreci

2.1 Çalıştaylar ve Programlar

Proje süreci boyunca gerçekleştirilen üç ana çalıştay, Türk milli ve manevi değerlerinin kökenlerinden bugünkü toplum yapısına ve bu değerlerin gelecekte nasıl korunup geliştirileceğine dair geniş bir perspektif sundu. Her çalıştay, farklı konu başlıkları altında uzman konuşmacılar ve katılımcılarla birlikte derinlemesine tartışmalar ve analizler içeriyordu.

I. Çalıştay: Milli ve Manevi Değerlerin Kökeni (Geçmişin Mirası)

Projenin ilk aşaması, 10 Ağustos 2024 tarihinde gerçekleştirilen bu çalıştayla başladı. Katılımcılar, milli ve manevi değerlerimizin tarihsel kökenlerini tartıştı. Türk kültürünün Orta Asya'dan günümüze kadar uzanan tarihsel süreç içerisinde nasıl evrildiği, özellikle Osmanlı ve Selçuklu dönemlerindeki gelişim ile değerlendirildi. Çalıştay boyunca Türk milli kimliği, vatan sevgisi, bağımsızlık mücadelesi gibi konular ele alındı ve bu değerlerin günümüzdeki yankıları üzerine konuşmalar yapıldı.

II. Çalıştay: Günümüzde Değerler ve Toplumsal Yapı (Mevcut Durum)

İkinci aşama olan bu çalıştay, 17 Ağustos 2024 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, modern Türkiye'nin sosyal ve kültürel yapısında milli ve manevi değerlerin rolüne odaklanmıştır. Katılımcılar, teknolojinin, küreselleşmenin ve güncel medya araçlarının genç nesillerin değer algısı üzerindeki etkisini tartıştı. Ayrıca eğitim kurumlarının ve medyanın milli ve manevi değerlerin korunmasındaki rolü üzerinde duruldu. Günümüz Türkiye'sindeki siyasi ve toplumsal yapı ile milli değerler arasındaki etkileşimler ele alınarak, katılımcılar bu ilişkilerin güncel sorunlar karşısında nasıl evrildiğini tartıştı.

III. Çalıştay: Geleceğe Yönelik Stratejiler ve Vizyon Oluşturma (Geleceği İnşa)

Son aşama, 24 Ağustos 2024 tarihinde gerçekleştirildi ve gelecekte milli ve manevi değerlerin sürdürülebilirliğini sağlayacak stratejiler üzerine yoğunlaştı. Bu çalıştayda, yapay zeka ve dijital medya araçlarının değerlerin aktarımındaki rolü, yenilikçi yöntemlerle nasıl kullanılabileceği tartışıldı. Katılımcılar, sürdürülebilir değer stratejileri geliştirme üzerine gruplar halinde çalışarak somut önerilerde bulundular. Çalıştayın sonunda, katılımcılar değerlerin gelecekte korunması için hangi stratejik adımların atılabileceğine dair vizyonlar oluşturdu.

2.2 Anketler ve Veri Toplama Süreci

Proje boyunca milli ve manevi değerlere yönelik farkındalık ve algı düzeyini ölçmek amacıyla anket çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu anketler, katılımcıların milli ve manevi değerler

konusundaki bilgi düzeylerini, bu değerlerin toplumsal yansımalarını ve eğitim kurumlarında nasıl öğretildiğine dair memnuniyetlerini ölçmeyi hedeflemiştir.

- **Manevi Değerler Farkındalık Anketi:** Bu anket, manevi değerlerin toplumdaki yansımalarını ve bu değerlerin aile, din, eğitim gibi kaynaklardan nasıl aktarıldığını analiz etmeye yönelik sorular içermektedir. Ayrıca katılımcılar manevi değerlerin günlük hayatta yeterince yansıtılıp yansıtılmadığını ve bu değerlerin gelecekte nasıl korunması gerektiği konusunda görüş bildirmiştir.
- **Milli Değerler Farkındalık Anketi:** Bu anket, milli değerlerin günümüz toplumundaki algısını ve önemini ölçmeyi amaçladı. Anket sonuçlarına göre, katılımcılar milli değerlerin özellikle genç nesillere aktarılmasında eğitim kurumlarının ve medyanın rolünün çok önemli olduğunu vurgulamıştır. Milli değerlerin geçmişten bugüne nasıl evrildiği ve bu değerlerin günümüz Türkiye'sinde ne kadar yansıtıldığı tartışmaya açılmıştır.

Bu anketler, katılımcıların değerler konusundaki algı düzeylerini ölçerek, gelecekteki projelere ve eğitim programlarına yön vermek adına önemli veriler sunmuştur.

2.3 Atölye Çalışmaları

Çalıştayların önemli bir bileşeni olan atölye çalışmaları, katılımcıların aktif katılımını sağlamış ve milli ve manevi değerlerin korunması ve geliştirilmesine yönelik stratejiler geliştirilmiştir. Atölye çalışmaları, her çalıştayın temel temasına uygun olarak düzenlenmiş ve küçük gruplar halinde çalışmayı teşvik etmiştir.

- **Sürdürülebilir Değer Stratejileri Geliştirme:** Atölyelerde, katılımcılar Türkiye'deki milli ve manevi değerlerin gelecekte nasıl korunabileceği ve sürdürülebileceği konusunda stratejiler geliştirmiştir. Katılımcılar, teknolojik gelişmeler, sosyal medya araçları ve eğitim reformları gibi konuları ele alarak bu değerlerin genç nesillere aktarılmasında kullanılabilecek yolları tartışmış ve çeşitli öneriler sunmuştur.
- **Değerlerin Eğitim ve Medya Yoluyla Aktarımı:** Bu atölye çalışmaları, milli ve manevi değerlerin medya ve eğitim sistemleri aracılığıyla daha etkili bir şekilde nasıl yaygınlaştırılabileceği üzerine odaklanmıştır. Katılımcılar, sosyal medya platformlarının, dijital yayıncılığın ve yapay zeka teknolojilerinin bu süreçte nasıl kullanılabileceğine dair çözüm önerileri geliştirmiştir.

Bu atölyeler, sadece teorik tartışmalarla sınırlı kalmayarak, somut adımlar atılmasını sağlayan çözüm odaklı çalışmalara dönüşmüştür. Katılımcılar, günümüz toplumunda milli ve manevi değerlerin sürdürülebilirliğini sağlamak için teknolojik araçların yaratıcı kullanımlarına dair somut stratejiler geliştirmiştir.

3. Çalıştaylar

3.1 I. Çalıştay: Milli ve Manevi Değerlerin Kökeni (Geçmişin Mirası)

Projenin ilk çalıştayını Yunus Emre Kültür Merkezi'nde düzenlendi. Bu çalıştayda, Türk milli ve manevi değerlerinin tarihsel kökenleri üzerine yoğunlaşıldı. Katılımcılar, Orta Asya'dan Anadolu'ya kadar uzanan geniş bir tarihi süreç içinde Türk kültür ve kimliğinin nasıl şekillendiğini ve bu sürecin toplum üzerindeki etkilerini tartıştı.

Çalıştayın ana teması, Türklerin Kökenleri ve Kültürel Evrimi üzerine kuruldu. Uzman konuşmacılar, Türklerin göçebe kültüründen yerleşik düzene geçiş süreci ve bu geçişin milli değerler üzerindeki etkilerini ele aldı. Ayrıca Osmanlı ve Selçuklu dönemlerinde Türk kültür ve kimliğinin pekişmesi, milli ve manevi değerlerin kurumsallaşma süreci ayrıntılı olarak tartışıldı.

Ana Konferans: "Türklerin Kökenleri ve Kültürel Evrimi"

Bu konferans, Türklerin binlerce yıllık tarih boyunca geliştirdikleri değer sistemlerinin, Orta Asya'dan Anadolu'ya ve nihayetinde modern Türkiye'ye kadar nasıl aktarıldığını ve evrildiğini ele aldı. Konuşma boyunca, Türklerin kültürel, sosyal ve politik açıdan kendilerine has bir kimlik oluşturmalarına katkıda bulunan temel değerler üzerinde duruldu. Bu değerler, yalnızca tarihsel bir miras olmanın ötesinde, bugünkü toplumsal yapı üzerinde de derin izler bırakmış ve geleceğe aktarılması gereken unsurlar olarak düşünülmüştür.

Türklerin Orta Asya'daki Kültürel Kökenleri

Türklerin değer sistemi, Orta Asya'daki ilk Türk devletleriyle başlamıştır. Göktürkler, Uygurlar ve Hunlar gibi eski Türk toplulukları, göçebe bir yaşam tarzı sürdürmüş olmalarına rağmen güçlü bir toplumsal organizasyon ve dayanışma kültürü oluşturmuşlardır. Bu dönemde, *bağımsızlık* ve *vatan sevgisi*, hayatta kalmak ve varlıklarını sürdürmek için hayati öneme sahipti. Orta Asya'da sürekli değişen siyasi ve coğrafi koşullar, Türk topluluklarının bağımsızlık için sürekli mücadele etmelerini gerektirdi. Bu da bağımsızlık mücadelesi, Türk kimliğinin en temel unsurlarından biri haline getirdi.

Orta Asya'daki yaşam tarzı, *cesaret* ve *yiğitlik* değerlerini de beslemiştir. Göçebe yaşamın getirdiği zorlu koşullar, savaşçı bir kültürün gelişmesini sağlamış, bu da Türk toplumlarında yiğitliğin ve askeri başarıların büyük bir öneme sahip olmasına neden olmuştur. Türk mitolojisi ve destanları, kahramanlık hikayeleri ve savaşçı figürlerle doludur. Bu kültürel miras, toplumun cesareti yücelten bir yapıya bürünmesine katkı sağlamıştır.

Selçuklu ve Osmanlı Dönemlerinde Değerlerin Kurumsallaşması

Konferansın devamında, Türklerin Anadolu'ya girişleriyle birlikte değerlerinin nasıl evrildiği üzerinde durulmuştur. *1071 Malazgirt Zaferi* ile birlikte Anadolu'ya yerleşen Selçuklu Türkleri,

hem askeri başarıları hem de kültürel ve manevi değerlerin kurumsallaşması sürecini başlatmıştır. Bu dönemde, *adalet* ve *misafirperverlik* gibi değerler ön plana çıkmıştır.

- *Adalet*: Selçuklu ve Osmanlı devlet yapısında, adaletin temel bir prensip olması, Türk hükümdarlarının yönetimdeki başarılarının ve halk desteğinin temel sebeplerinden biri olmuştur. Adaletli yönetim, sadece halkın huzurunu sağlamakla kalmamış, aynı zamanda devletin uzun süreli devamlılığını da garanti altına almıştır. Osmanlı Devleti'nde adalet, "adalet dairesi" olarak bilinen devletin temel işleyiş ilkesi haline getirilmiştir. Hükümdarlar, halklarına karşı sorumlu tutulmuş ve adil bir şekilde hüküm sürmeleri beklenmiştir.
- *Misafirperverlik*: Türk toplumunun en köklü değerlerinden biri olan misafirperverlik, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde de önemli bir kültürel değer olarak korunmuş ve geliştirilmiştir. Türkler, misafirlerine her zaman büyük saygı göstermiş, onlara karşı cömert ve yardımsever bir tutum sergilemişlerdir. Bu değer, yalnızca bireyler arasındaki ilişkilerde değil, aynı zamanda devlet politikalarında da kendini göstermiştir. Osmanlı Devleti, farklı etnik ve dini gruplara hoşgörü ile yaklaşmış, bu gruplara kendi kültürlerini ve inançlarını özgürce yaşama imkanı tanımıştır. Bu da Osmanlı'nın çok uluslu yapısını sürdürebilmesinin en önemli unsurlarından biri olmuştur.

Bağımsızlık ve Vatan Sevgisi

Konferansta, *bağımsızlık* ve *vatan sevgisi* değerlerinin Türk kimliği üzerindeki derin etkisi üzerinde özellikle durulmuştur. Türk toplulukları, tarih boyunca kendi bağımsızlıklarını ve topraklarını koruma mücadelesi vermiştir. Bu mücadele, Türklerin hem kültürel kimliklerinin bir parçası olmuş hem de toplum içinde dayanışma ve birlik duygusunu pekiştirmiştir.

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecinde bağımsızlık mücadelesi en üst seviyeye çıkmıştır. *Milli Mücadele* dönemi, Türklerin bağımsızlık ve vatan sevgisi değerlerinin en yoğun yaşandığı dönemlerden biri olmuştur. Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde yürütülen bağımsızlık mücadelesi, bu değerlerin modern Türk kimliğinin en temel unsurları haline gelmesini sağlamıştır. Atatürk'ün "Türk milleti bağımsız yaşamıştır, bağımsız kalacaktır" sözü, bu değerlerin Türk milletinin tarihsel mirasındaki yerini net bir şekilde özetlemektedir.

Modern Dönemde Değerlerin Evrimi

Konferansın son bölümünde, bu köklü değerlerin modern Türkiye'ye nasıl aktarıldığı ve evrildiği üzerinde durulmuştur. Modernleşme süreciyle birlikte Türk toplumunda değerlerin korunması ve geliştirilmesi için çeşitli stratejiler geliştirilmiştir. *Atatürk İlkeleri*, milli ve manevi değerlerin modern Türkiye'nin inşasında nasıl bir rol oynadığını göstermiştir. Bu ilkeler, özellikle laiklik ve bağımsızlık prensiplerine dayalı olarak, Türk toplumunun modern dünyadaki yerini güçlendirmeyi hedeflemiştir.

- *Bağımsızlık*, Cumhuriyet döneminde Türk devletinin temel unsuru olarak kabul edilmiş ve dışa bağımlı olmayan bir toplum inşa edilmesi için her alanda bu ilke benimsenmiştir.
- *Vatan sevgisi* ise sadece topraklara duyulan bağlılık olarak değil, aynı zamanda vatani kalkındırma, onu daha ileriye taşıma isteği olarak şekillenmiştir. Bu bağlamda, sanayileşme, eğitim ve bilim alanındaki gelişmeler vatan sevgisinin modern bir yorumu olarak ortaya çıkmıştır.

Atölye Çalışması

Atölye Çalışması bölümü çalıştayın en interaktif ve katılımcıların aktif rol aldığı aşamalarından biri olmuştur. Bu bölümde, katılımcılar farklı gruplara ayrılarak Türkiye'nin milli ve manevi değerlerinin kökenlerini, tarihsel bağlamda nasıl evrildiğini ve bu değerlerin günümüz Türkiye'sindeki etkilerini tartışmaya açmıştır. Atölyenin amacı, bu değerlerin tarihi gelişim süreçlerini daha iyi anlamak ve bu bilgiyi geleceğe aktarma yollarını keşfetmek olmuştur.

Atölyenin Yapısı ve Katılım Süreci

Atölye çalışması, katılımcıların çeşitli tarihsel dönemler ve olaylar üzerinden Türk değerlerinin kökenlerini incelemelerini sağlamak amacıyla yapılandırıldı. Her grup, belirlenen tarihsel dönemlere odaklanarak, bu dönemlerde ön plana çıkan milli ve manevi değerleri tespit etti. Katılımcılara belirlenen tarihsel döneme uygun bazı kaynaklar ve temalar sunuldu. Gruplar, bu kaynakları inceleyerek belirli temalar etrafında fikir alışverişinde bulundu ve kendi analizlerini gerçekleştirdi.

- *Tarihsel Dönemlerin Analizi*: Her grup, Göktürkler, Selçuklular, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş dönemi gibi belirli tarihsel dönemlere odaklandı. Bu dönemlerin her biri, Türk kimliği ve değer sistemlerinin şekillenmesinde önemli bir rol oynadığı için, grupların temel tartışma noktalarını oluşturdu.
- *Göktürkler ve Uygarlar*: Bu döneme odaklanan gruplar, Türklerin göçebe yaşam tarzının şekillendirdiği cesaret, bağımsızlık ve toplumsal dayanışma değerleri üzerinde yoğunlaştı. Göçebe kültürün getirdiği zorlayıcı yaşam koşullarının, toplumsal birliği ve yiğitliği nasıl ön plana çıkardığı tartışıldı. Bu dönemde gelişen *bağımsızlık* ve *vatan sevgisi* değerlerinin Türk toplumunun sonraki dönemlerine nasıl aktarıldığı analiz edildi.
- *Selçuklu Dönemi*: Selçuklu dönemi üzerine çalışan gruplar, devletin İslamiyet'in kabulü ile birlikte manevi değerlerdeki değişimleri ve tasavvufun toplumsal yapıya etkisini tartıştı. *Adalet*, *manevi bağlılık*, *devlet otoritesi* gibi kavramların Selçuklu Devleti'yle birlikte Türk toplumunun temel yapısına nasıl yerleştiği üzerinde duruldu. Ayrıca bu dönemdeki mimari ve kültürel gelişmelerin manevi değerlerin toplum içinde nasıl kurumsallaştığı tartışıldı.
- *Osmanlı Dönemi*: Osmanlı dönemine odaklanan gruplar, imparatorluğun genişleyen çok kültürlü yapısında milli ve manevi değerlerin nasıl korunduğunu ve yayıldığını inceledi. Bu dönemde *hoşgörü*, *adalet*, *misafirperverlik* gibi değerlerin nasıl

kurumsallaştığı ve farklı etnik ve dini grupların bir arada yaşamasını sağladığı tartışıldı. Ayrıca Osmanlı devlet yapısındaki *adalet dairesi* ve padişahların adil yönetim anlayışının toplumsal huzur üzerindeki etkisi değerlendirildi.

- *Cumhuriyet Dönemi*: Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte Türk toplumundaki milli ve manevi değerlerin modernize edilme süreci tartışıldı. Katılımcılar, *Atatürk ilkelerinin* milli değerler üzerindeki etkisini ve bağımsızlık mücadelesinin toplumsal kimlik üzerindeki izlerini analiz etti. Laiklik ilkesiyle birlikte manevi değerlerin modern dünyadaki yeri ve topluma etkisi değerlendirildi. Bu süreçte vatan sevgisi ve bağımsızlık gibi değerlerin Cumhuriyet döneminde nasıl şekillendiği ve modern Türkiye'nin inşasında nasıl rol oynadığı tartışıldı.

Temel Tartışma Konuları

Atölye çalışmaları boyunca, her grup belirli temalar etrafında derinlemesine tartışmalar gerçekleştirdi. Tartışmaların temelinde, tarih boyunca bu değerlerin nasıl şekillendiği ve bu şekillenmenin modern Türkiye'deki yansımaları yer aldı. Grup çalışmalarında öne çıkan bazı temel konular şu şekildeydi:

- *Bağımsızlık ve Vatan Sevgisi*: Özellikle Osmanlı'nın son dönemleri ve Cumhuriyet'in kuruluş sürecinde bağımsızlık mücadelesinin Türk toplumunun değer algısını nasıl şekillendirdiği üzerine tartışmalar yürütüldü. Bağımsızlık ve vatan sevgisinin, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde önemli bir değer olduğu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında belirleyici bir rol oynadığı vurgulandı.
- *Adalet ve Devlet Yönetimi*: Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde adaletin, devleti ayakta tutan en temel unsurlardan biri olarak kabul edilmesi katılımcılar arasında geniş çaplı tartışmalara konu oldu. Adaletin sadece devlet otoritesinin bir unsuru olarak değil, aynı zamanda toplumun temel taşlarından biri olduğuna vurgu yapıldı.
- *Misafirperverlik ve Hoşgörü*: Türk toplumunun temel değerlerinden biri olan misafirperverlik, hem bireysel ilişkilerde hem de devlet yönetiminde büyük bir öneme sahiptir. Katılımcılar, Osmanlı döneminde farklı etnik ve dini gruplara gösterilen hoşgörü politikalarının, misafirperverlik anlayışının devlet seviyesinde kurumsallaşmış bir versiyonu olduğunu tartıştı.

Günümüz Türkiye'sine Yansımalar

Grup çalışmaları sonucunda, katılımcılar bu değerlerin günümüz Türkiye'sinde hala etkili olduğunu ve toplumsal yapının bu değerler üzerine inşa edildiğini belirttiler. Özellikle vatan sevgisi, bağımsızlık ve misafirperverlik gibi değerlerin, Türk toplumunda güncel dinamikler ışığında hala güçlü bir şekilde varlığını sürdürdüğü sonucuna varıldı. Modern teknolojilerin, eğitim sistemlerinin ve medya araçlarının bu değerlerin yaygınlaştırılmasındaki rolü tartışıldı.

Katılımcılar, bu değerlerin modern toplumda sürdürülebilir olmasını sağlamak için eğitim sisteminde daha fazla yer alması gerektiğini, özellikle genç nesillere milli ve manevi değerlerin aktarılması için daha yenilikçi yöntemlerin geliştirilmesi gerektiğini vurguladılar. Bu bağlamda,

sosyal medya, dijital eğitim platformları ve diğer yeni nesil teknolojilerin kullanılabilirliği konusundaki öneriler dikkat çekti.

Sonuç ve Öneriler: I. Çalıştay

I. Çalıştay'ın sonucunda, katılımcılar, Türk milli ve manevi değerlerinin tarihsel kökenlerinin derinlemesine anlaşılmasının, bu değerlerin korunması ve geleceğe aktarılması açısından kritik bir rol oynadığını ortak bir kanaatle kabul ettiler. Çalıştay boyunca, Türk kültür ve kimliğinin temel taşlarını oluşturan değerlerin sadece tarihi bir miras olarak değil, toplumu bugün ve gelecekte de bir arada tutacak önemli bağlar olarak görülmesi gerektiği sıkça vurgulandı.

Tarihsel Kökenlerin Önemi

Çalıştayda yapılan tartışmalar ve atölye çalışmaları sonucunda, milli ve manevi değerlerin kökenlerinin iyi anlaşılmasının neden önemli olduğu konusunda katılımcılar şu başlıklarda görüş birliğine vardılar:

- 1. Milli Kimliğin İnşası:* Türk milli kimliği, tarih boyunca birçok farklı topluluk ve kültürle etkileşim içinde evrilmiştir. Orta Asya'dan Anadolu'ya, Selçuklu'dan Osmanlı'ya ve Cumhuriyet'e kadar uzanan bu süreçte, *bağımsızlık, vatan sevgisi, cesaret ve adalet* gibi temel değerler, milletin varlığını sürdürmesinde hayati roller üstlenmiştir. Katılımcılar, bu değerlerin nasıl şekillendiğinin ve tarihsel olaylarla nasıl pekiştiğinin iyi anlaşılmasının, modern toplumun kimliğinin doğru temeller üzerine inşa edilmesi için kritik olduğunu vurguladılar.
- 2. Değerlerin Evrimi ve Yeniden Yorumlanması:* Katılımcılar, tarih boyunca değişen sosyo-politik koşulların bu değerler üzerinde nasıl etkili olduğunu incelediler. Özellikle, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde bu değerlerin devletin kurumsal yapısına nasıl entegre edildiği ve halkın yaşamında nasıl yer bulduğu üzerine derinlemesine tartışmalar yapıldı. *Adalet, misafirperverlik ve hoşgörü* gibi değerlerin bu dönemlerde kurumsallaşmış olması, katılımcılar tarafından bugün de bu değerlerin devlet yönetiminde ve toplum yaşamında merkezi bir yer tutması gerektiği şeklinde yorumlandı.
- 3. Köklü Değerlerin Korunması ve Aktarılması:* Çalıştay sonucunda en çok vurgulanan konulardan biri, bu tarihsel kökenlerin sadece bir bilgi birikimi olarak kalmaması, aktif bir şekilde toplumun her kesimine yayılması gerektiği oldu. Katılımcılar, tarih boyunca şekillenmiş milli ve manevi değerlerin, sadece ders kitaplarında anlatılan birer tarihi bilgi olarak değil, günlük yaşamda, devlet politikalarında, eğitim sisteminde ve toplumsal kurumlarda canlı tutulması gerektiğini belirttiler. Bu bağlamda, katılımcılar özellikle *eğitim sisteminin* bu değerleri genç nesillere aktarırken daha yenilikçi ve etkili yöntemler kullanmasının gerekliliğini vurguladılar.

Kültürel Zenginliklerle Bütünleşme

Çalıştayın bir diğer önemli çıktısı, milli ve manevi değerlerin Türkiye'nin sahip olduğu zengin tarihsel ve kültürel miras ile nasıl bütünleşebileceği üzerinedir. Katılımcılar, Türkiye'nin hem Orta Asya kökenli hem de Anadolu'da kurulan medeniyetlerle yoğrulmuş kültürel zenginliğinin, milli değerlerin korunmasında büyük bir potansiyel sunduğunu belirttiler. Öne çıkan bazı noktalar şunlardır:

1. *Tarihsel Bilincin Güçlendirilmesi:* Katılımcılar, milli ve manevi değerlerin tarihsel kökenlerinin toplumun her kesiminde daha iyi anlaşılmasını sağlamak için tarih bilincinin güçlendirilmesi gerektiğini belirttiler. Türkiye'nin zengin tarihinin sadece bir ders konusu olarak kalmaması, aynı zamanda toplumsal belleğin bir parçası haline getirilmesi gerektiği vurgulandı. Tarihsel değerlerin bugünkü toplumsal sorunların çözümünde bir rehber olarak kullanılabilirliği belirtildi.
2. *Kültürel Mirasın Kullanımı:* Çalıştayda, milli ve manevi değerlerin Türkiye'nin kültürel mirasıyla bütünleşmesinin önemine değinildi. Özellikle, Osmanlı ve Selçuklu mimarisi, el sanatları, edebiyat ve halk kültürü gibi zengin miras öğelerinin milli değerlerin yaşatılmasında nasıl kullanılabilirliği tartışıldı. Bu kültürel unsurların genç nesillere aktarılması, hem milli kimliğin güçlendirilmesi hem de kültürel turizmin desteklenmesi açısından önem arz etmektedir. Örneğin Süleymaniye Camii, Mevlana Müzesi gibi tarihi mekanların sadece birer turistik nokta olarak değil, milli ve manevi değerlerin genç nesillere aktarılmasında birer sembol olarak kullanılabilirliği vurgulandı.

Değerlerin Toplumun Her Kesimine Yayılması

Sonuçlar arasında, Türk milli ve manevi değerlerinin toplumun her kesimine yayılması gerektiği de sıkça dile getirildi. Katılımcılar, bu değerlerin yalnızca tarihsel bir bilgi olarak kalmaması, aktif bir şekilde günlük yaşamın her alanında yer bulması gerektiği üzerinde durdu. Bu kapsamda yapılan bazı öneriler şunlardır:

- *Eğitimde Değerlerin Rolü:* Katılımcılar, eğitim sisteminin milli ve manevi değerlerin genç nesillere aktarılmasındaki kritik rolünü tartıştı. Bu değerlerin sadece ders kitaplarında tarihsel bilgi olarak verilmesinden öte, müfredatın her alanına entegre edilmesi gerektiği belirtildi. Tarih, edebiyat ve sosyal bilimler derslerinde bu değerlerin anlatılmasının yanı sıra, öğrencilerin bu değerleri içselleştirebilmeleri için projeler, atölye çalışmaları ve grup aktivitelerinin yapılması gerektiği vurgulandı.
- *Medyanın Etkisi:* Çalıştayda katılımcılar, medya araçlarının, özellikle sosyal medya platformlarının, milli ve manevi değerlerin yayılmasındaki rolüne dikkat çekti. Genç nesillerin dijital platformlarla olan yakın ilişkisi göz önünde bulundurularak, bu platformlar aracılığıyla değerlerin daha geniş kitlelere ulaştırılabileceği ve daha etkili bir aktarım sürecinin sağlanabileceği belirtildi. Katılımcılar, bu değerleri öne çıkaran medya projelerinin, televizyon dizileri, belgeseller, sosyal medya kampanyaları gibi araçlarla güçlendirilmesi gerektiğini önerdiler.

Geleceğe Yönelik Stratejiler

I. Çalıştay'ın sonucunda, tarihsel ve kültürel zenginliklerimizle bütünleşen milli ve manevi değerlerin korunmasının ve bu değerlerin toplumun her kesimine yayılmasının Türkiye'nin geleceği için büyük bir öneme sahip olduğu üzerinde duruldu. Katılımcılar, bu değerlerin sadece tarihsel bilgi olarak kalmaması, sürekli olarak toplumun her düzeyinde yaşatılması gerektiği fikrinde birleşti. *Genç nesillere bu değerlerin aktarılması*, Türkiye'nin kültürel ve sosyal sürdürülebilirliğinin teminatı olarak kabul edildi.

Sonuç olarak, çalıştay katılımcıları, milli ve manevi değerlerin köklü tarihsel mirasımızın en önemli parçaları olduğunu ve bu değerlerin korunmasının, toplumsal dayanışmanın ve birlikteliğin sürdürülebilirliği açısından hayati önem taşıdığını belirtti.

3.2 II. Çalıştay: Günümüzde Değerler ve Toplumsal Yapı (Mevcut Durum)

17 Ağustos 2024 tarihinde düzenlenen bu çalıştayda, Türkiye'nin güncel toplumsal yapısında milli ve manevi değerlerin rolü incelendi. Çalıştay, günümüzde bu değerlerin nasıl yaşatıldığı ve korunması gerektiği konusunu derinlemesine ele aldı. Özellikle teknolojinin, küreselleşmenin ve medyanın değerler üzerindeki etkileri üzerine odaklanıldı.

Ana Konferans: "Günümüz Türkiye'sinde Değerlerin Rolü ve Etkisi"

Bu konferans, modern Türkiye'de milli ve manevi değerlerin toplum üzerindeki etkilerini kapsamlı bir şekilde ele aldı. Konuşma, özellikle değerlerin sosyal, kültürel ve politik alandaki rolü üzerine derinlemesine bir inceleme sundu. Türkiye'nin hızlı değişen ve küreselleşen dünyada milli ve manevi değerlerini nasıl koruduğu, bu değerlerin toplumsal yapıyı nasıl şekillendirdiği ve gelecek nesillere nasıl aktarıldığı konferansın odak noktalarını oluşturdu.

Değerlerin Sosyal Alandaki Rolü

Konferansın başında, milli ve manevi değerlerin Türkiye'nin toplumsal yapısında nasıl bir yer tuttuğu üzerinde duruldu. Türk toplumunun tarihsel olarak derinlemesine kök salmış *adalet*, *vatan sevgisi*, *misafirperverlik*, *hoşgörü* ve *aile bağları* gibi değerler üzerine inşa edildiği vurgulandı. Bu değerlerin, toplumsal ilişkilerde bir rehber niteliğinde olduğu ve bireyler arasındaki dayanışmayı artırdığı ifade edildi.

- *Aile ve Akrabalık Bağlarının Önemi*: Türk kültüründe ailenin önemi konferansta sıkça tartışılan bir konu oldu. Katılımcılar, Türk toplumunun en temel yapı taşlarından biri olan aile bağlarının, sadece geçmişin bir mirası değil, aynı zamanda modern toplumun devamlılığını sağlayan bir unsur olduğunu vurguladı. Bu bağlamda, genç nesillerin aileye ve geleneksel değerlere olan bakış açılarının değişmesi ve zayıflaması, toplumsal yapının kırılgan hale gelmesine neden olabileceği konusunda endişeler dile getirildi. Bu yüzden, aile bağlarını güçlendiren ve destekleyen politikalar ve toplumsal programların geliştirilmesinin önemi vurgulandı.

- *Misafirperverlik ve Hoşgörü:* Türkiye'de misafirperverlik ve hoşgörü gibi değerlerin, toplumsal yapının dayanışma ruhunu güçlendirdiği ifade edildi. Bu değerler, Türk toplumunun farklı etnik ve dini gruplarla birlikte barış içinde yaşamaya olan yatkınlığını pekiştirmiştir. Ancak küreselleşmenin ve modernleşmenin getirdiği bireyselleşme ve toplumsal izolasyon süreçleri, bu değerlerin erozyona uğraması riskini taşıdığı için, katılımcılar bu değerlerin yeniden güçlendirilmesi gerektiğine dikkat çektiler.

Kültürel Alandaki Etkiler

Milli ve manevi değerlerin kültürel alandaki yansımaları, konferansın bir diğer önemli tartışma konusuydu. Türkiye'nin kültürel zenginliği, bu değerlerin toplumsal hayatta yaygın olmasına katkı sağlayan bir faktör olarak değerlendirildi. Özellikle sanat, edebiyat, müzik ve mimari gibi alanlarda bu değerlerin görünür olduğu belirtildi.

- *Sanat ve Kültür Yoluyla Değerlerin Korunması:* Türk sanat ve edebiyatının milli ve manevi değerlerin korunmasında ve aktarılmasında nasıl bir rol oynadığı üzerinde duruldu. *Halk edebiyatı, tasavvuf edebiyatı, minyatür sanatı ve Osmanlı mimarisi* gibi kültürel unsurların, milli ve manevi değerlerin somutlaştırılması ve gelecek nesillere aktarılması açısından ne kadar etkili olduğu vurgulandı. Ancak, modern sanat ve kültür ortamında bu değerlerin zaman zaman göz ardı edildiği veya günümüz normlarına göre yeniden şekillendirildiği ifade edildi. Katılımcılar, bu değerlerin kültürel üretimde daha fazla yer alması gerektiği ve genç sanatçıların milli ve manevi değerleri çalışmalarına entegre etmeleri için teşvik edilmesi gerektiğini belirttiler.

Politik Alandaki Etkiler

Konferans, milli ve manevi değerlerin Türkiye'nin siyasi yapısındaki etkilerine de dikkat çekti. Tarih boyunca *adalet, bağımsızlık ve birlik* gibi değerler, Türkiye'nin siyasi temellerini oluşturmuş ve modern Türkiye'de bu değerler hala önemli bir rol oynamaktadır.

- *Bağımsızlık ve Milli Birlik:* Bağımsızlık, Türk siyasi hayatının en önemli değerlerinden biri olarak ele alındı. Cumhuriyetin kurulmasından bu yana bağımsızlık mücadelesinin ve vatan sevgisinin Türk siyasetindeki merkezi rolü, modern Türkiye'nin temel yapı taşlarından biri olarak görülmektedir. Bu bağlamda, milli birlik ve beraberliğin korunması gerektiği, toplumu birleştiren değerlerin siyasetteki karar alma süreçlerinde de korunmasının önemi vurgulandı. Katılımcılar, siyasi liderlerin milli ve manevi değerleri toplumsal barışı sağlamak için nasıl kullanabileceği konusunda görüş bildirdiler.
- *Adalet ve Hukukun Üstünlüğü:* Türk toplumunda adaletin uzun süredir temel bir değer olarak kabul edilmesi, siyaset ve hukuk sisteminin de bu değer etrafında şekillendiği anlamına gelmektedir. Konferansta, adalet ilkesinin modern Türkiye'deki siyasi ve hukuki yapının merkezinde yer aldığı, ancak bu değerlerin korunması ve güçlendirilmesi

için daha fazla çaba harcanması gerektiği belirtildi. Özellikle hukuk sistemindeki adaletin toplumsal barış ve düzen için ne kadar kritik olduğu tartışıldı.

Genç Nesillerin Değerler Üzerindeki Bakış Açısı

Konferansın önemli bir bölümünde, genç nesillerin milli ve manevi değerlere bakış açısı ele alındı. *Küreselleşmenin ve modernleşmenin* etkisiyle genç nesillerin değer algılarında değişimler olduğu, bu süreçte geleneksel değerlerin zayıflayabildiği vurgulandı. Gençlerin küresel dünyaya entegrasyonları ile geleneksel milli ve manevi değerler arasındaki dengeyi kurmanın zorlukları ele alındı.

- *Bireyselleşme ve Değerlerin Erozyonu:* Küreselleşmenin ve modern hayatın getirdiği bireyselleşme, genç nesillerin milli ve manevi değerlere olan bağlılığını zayıflatabilmektedir. Katılımcılar, gençlerin sosyal medya ve popüler kültürün etkisiyle daha bireyselci bir hayat tarzı benimsediğini ve bu durumun, toplumsal dayanışmayı zayıflatabileceğini belirttiler. Geleneksel değerlerin gençler arasında daha az ön plana çıktığı, bu yüzden eğitim ve medya aracılığıyla bu değerlerin yeniden canlandırılması gerektiği ifade edildi.
- *Eğitim ve Gençler:* Genç nesillere milli ve manevi değerlerin nasıl öğretileceği konusunda, eğitim sisteminin rolü detaylıca tartışıldı. Katılımcılar, eğitimde milli ve manevi değerlerin yalnızca müfredatın bir parçası olarak değil, okul kültürünün ve sosyal etkinliklerin de bir parçası olarak yer alması gerektiğini vurguladılar. Gençlerin bu değerleri içselleştirmeleri için sadece bilgiye dayalı bir eğitim yeterli olmayıp, aynı zamanda bu değerleri pratikte yaşama ve topluma katkıda bulunma yollarını öğrenmeleri gerektiği ifade edildi.

Sosyal Medya ve Küreselleşmenin Getirdiği Zorluklar

Konferansta en çok dikkat çeken konulardan biri de *sosyal medya* platformlarının milli ve manevi değerlerin aktarımındaki rolü ve küreselleşmenin bu değerler üzerindeki etkisiydi. Katılımcılar, dijitalleşen dünyada değerlerin nasıl korunduğunu ve sosyal medya aracılığıyla bu değerlerin nasıl yayılabileceğini tartıştı.

- *Sosyal Medyanın Etkisi:* Sosyal medyanın, gençlerin değer algılarını şekillendirmede büyük bir etkisi olduğu belirtildi. *Instagram, Twitter, TikTok* gibi platformların, küresel kültürün yayılmasına ve gençlerin bu kültüre entegre olmasına olanak tanıdığı, ancak bunun milli ve manevi değerlerin zayıflamasına neden olabileceği vurgulandı. Katılımcılar, sosyal medya araçlarının milli ve manevi değerleri gençlere ulaştırmada yaratıcı bir şekilde kullanılabileceği konusunda fikir birliğine vardılar. Özellikle, sosyal medya kampanyaları, etkili video içerikleri ve gençlerin dikkatini çekecek interaktif içerikler bu süreçte kritik rol oynayabilir.
- *Küreselleşmenin Zorlukları:* Küreselleşmenin getirdiği bir diğer zorluk ise, evrensel değerlerle milli değerler arasındaki dengenin nasıl kurulacağı sorusuydu. Küreselleşme,

gençleri uluslararası bir kültüre entegre ederken, yerel milli değerlerin bu süreçte zayıflayabileceği tartışıldı. Konferans katılımcıları, bu dengeyi korumanın yolları üzerine fikir alışverişinde bulundular ve milli kimliği güçlendiren programların küresel değerlerle çatışmadan nasıl sürdürülebileceği üzerine çözüm önerileri sundular.

"Günümüz Türkiye'sinde Değerlerin Rolü ve Etkisi" başlıklı konferans, milli ve manevi değerlerin modern Türkiye'de sosyal, kültürel ve politik alanlarda nasıl etkili olduğunu derinlemesine analiz etti. Genç nesillerin bu değerlere bakış açısı, küreselleşmenin getirdiği zorluklar ve sosyal medya platformlarının rolü üzerine yapılan tartışmalar sonucunda, bu değerlerin geleceğe nasıl taşınabileceği ve korunabileceği üzerine somut stratejiler geliştirilmesi gerektiği vurgulandı.

İkinci Konferans: "Teknoloji, Eğitim ve Medya Bağlamında Değerlerimizi Nasıl Koruyabilir ve Geliştirebiliriz?"

Bu konferans, günümüzün hızla gelişen teknolojik ortamında milli ve manevi değerlerin nasıl korunabileceği ve güçlendirilebileceği üzerine kapsamlı bir tartışma sundu. *Teknoloji, eğitim ve medya* ekseninde milli ve manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasının önemi vurgulanırken, bu değerlerin modern dünyada nasıl sürdürülebilir kılınabileceği tartışıldı. Konferans boyunca, eğitim sisteminin bu süreçteki merkezi rolü, medya araçlarının topluma yönelik etkileri ve dijital teknolojilerin değer aktarımındaki potansiyeli ele alındı.

Teknolojinin Değerler Üzerindeki Etkisi

Teknolojinin hızla gelişmesi ve dijitalleşmenin yaşamın her alanına nüfuz etmesiyle birlikte, milli ve manevi değerlerin korunması konusunda yeni zorluklar ve fırsatlar ortaya çıkmıştır. Konferansta, bu teknolojik gelişmelerin değerler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri detaylıca incelendi.

- *Bireyselleşme ve Yabancılaşma (Olumsuz Etkiler)*: Teknolojik gelişmeler, toplumun dijital araçlarla olan etkileşim biçimlerini köklü bir şekilde değiştirmiştir. Ancak bu değişim, beraberinde bazı olumsuz sonuçlar da getirmiştir. *Sosyal medya* platformları, bireyleri küresel bir kültüre entegre etse de, geleneksel toplumsal yapılar üzerindeki etkisi daha karmaşık hale gelmiştir. Özellikle *bireyselleşme* eğilimi ve dijital dünyadaki sanal ilişkilerin artması, milli ve manevi değerlerin zayıflamasına neden olabilir. Bireylerin dijital dünyada kendi kişisel başarılarına odaklanmaları, toplumsal birlik ve dayanışma gibi değerlere olan bağlılıklarını zayıflatabilir.
- *Değerlerin Dijitalleşmesi (Olumlu Etkiler)*: Öte yandan, teknoloji, milli ve manevi değerlerin daha geniş kitlelere ulaştırılması ve dijital platformlar aracılığıyla korunması için büyük fırsatlar sunmaktadır. *Sosyal medya kampanyaları, online eğitim programları ve dijital kültürel projeler*, değerlerin modern dünyaya adapte edilmesinde önemli rol oynayabilir. Örneğin, Türkiye'nin zengin kültürel ve tarihi mirasının dijital ortamlarda daha geniş kitlelere tanıtılması, genç nesillerin bu değerlere olan bağlılığını

artırabilir. *Dijital müzeler, sanat sergileri ve kültürel belgeseller*, teknolojinin bu alanda nasıl etkin bir şekilde kullanılabileceğine dair örnekler olarak değerlendirildi.

Eğitim Sisteminin Rolü

Teknolojinin değerlerin korunması üzerindeki etkisinin tartışılmasının ardından, konferansta *eğitim sisteminin* bu süreçteki merkezi rolü ele alındı. Katılımcılar, milli ve manevi değerlerin nesilden nesile aktarılmasında eğitimin temel bir araç olduğunu vurguladılar. Ancak, geleneksel eğitim yaklaşımlarının dijitalleşen dünyaya adapte edilmesi gerektiği görüşünde birleşildi.

- *Müfredatın Güncellenmesi*: Eğitim sisteminde milli ve manevi değerlerin sadece ders kitaplarında yer almasının yeterli olmadığı, bu değerlerin öğretim yöntemlerinin güncellenmesi gerektiği üzerinde duruldu. *Değer temelli eğitim* yaklaşımlarının, sadece teorik bilgi aktarımı ile sınırlı kalmayıp, öğrencilerin bu değerleri günlük hayatlarında uygulamalarını sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerektiği belirtildi. Örneğin *grup çalışmaları, toplumsal projeler ve etkileşimli atölye çalışmaları* gibi etkinliklerin, öğrencilerin milli ve manevi değerleri daha içselleştirerek öğrenmelerini sağlayacağı vurgulandı.
- *Dijital Eğitim Araçları*: Eğitimde dijital araçların kullanımı üzerine de detaylı bir tartışma yapıldı. Özellikle pandemi süreci, dijital eğitim platformlarının ne kadar etkili olabileceğini göstermiştir. Bu nedenle, milli ve manevi değerlerin dijital ortamda nasıl daha etkili bir şekilde öğretilebileceği üzerine çeşitli öneriler sunuldu. *E-öğrenme platformları, mobil uygulamalar ve dijital içerik üretimi*, eğitimin milli ve manevi değerleri geleceğe taşımadaki rolünü artırabilir. Özellikle gençlerin dijital dünyaya olan ilgisi göz önünde bulundurularak, bu platformlar aracılığıyla değerlerin öğrencilere etkili bir şekilde aktarılması gerektiği vurgulandı.
- *Öğretmen Eğitimi*: Değerlerin aktarımında *öğretmenlerin* rolü de büyük bir öneme sahiptir. Konferansta, öğretmenlerin milli ve manevi değerleri yalnızca aktaran değil, aynı zamanda bu değerleri yaşatan ve uygulayan rehberler olarak görev yapmaları gerektiği ifade edildi. Öğretmenlerin dijital araçları ve yeni medya teknolojilerini kullanma becerilerinin geliştirilmesi, öğrencilerle daha etkili bir iletişim kurmalarını sağlayabilir. Bu nedenle, öğretmenlerin bu alanda eğitim görmesi ve yeni teknolojilerle donatılması gerektiği tartışıldı.

Medyanın Rolü

Konferansta *medya* araçlarının milli ve manevi değerlerin korunması ve geliştirilmesindeki rolü de önemli bir tartışma konusu oldu. Özellikle yeni medya araçlarının, genç nesillerin bu değerlere nasıl yaklaştığı üzerindeki etkisi değerlendirildi.

- *Sosyal Medyanın Etkisi*: Sosyal medya, günümüzde değerlerin yayılması ve toplumsal algıların şekillendirilmesinde en önemli araçlardan biri haline gelmiştir. Konferansta, sosyal medyanın milli ve manevi değerlerin korunması ve geliştirilmesi konusunda nasıl

bir etkiye sahip olabileceği üzerine çeşitli görüşler sunuldu. Sosyal medya platformları, genç nesillere hızlı ve etkili bir şekilde ulaşılabilecek araçlar sunmaktadır. *Hashtag kampanyaları, viral videolar ve infografikler*, milli ve manevi değerleri gençler arasında popüler hale getirmek için etkili birer araç olarak değerlendirildi. Ancak, sosyal medya platformlarında küresel içeriklerin milli ve yerel değerleri gölgede bırakma riski de göz önünde bulundurulmalıdır.

- *Dijital Medyanın Kullanımı:* Dijital medya, geleneksel medya araçlarına göre daha hızlı ve geniş kitlelere ulaşma imkanı sunduğu için, milli ve manevi değerlerin korunmasında stratejik bir rol oynayabilir. *Dijital belgeseller, online kültürel etkinlikler, tarihi anlatılar ve e-kitaplar*, bu değerlerin dijital dünyada korunmasına yönelik araçlar olarak kullanılabilecektir. Konferans katılımcıları, dijital medya araçlarının daha yaratıcı ve etkili bir şekilde kullanılmasının, genç nesillerin bu değerlerle bağ kurmasını güçlendireceği konusunda fikir birliğine vardılar.
- *Medya İçeriklerinin Yaratılması:* Konferansta sunulan bir diğer öneri ise, milli ve manevi değerleri öne çıkaran medya içeriklerinin artırılması gerektiği yönündeydi. *Televizyon dizileri, sinema filmleri, belgeseller ve animasyonlar*, bu değerlerin yaygınlaşmasında büyük bir rol oynayabilir. Katılımcılar, özellikle çocuklar ve gençler için hazırlanan medya içeriklerinde bu değerlerin daha fazla yer alması gerektiğini vurguladılar. *Tarihi karakterler ve kahramanlık hikayeleri* gibi temalar, bu değerleri aktarmada önemli bir rol oynayabilir. Bu tür içeriklerin, izleyicilerin ilgisini çekecek şekilde kurgulanması ve dijital platformlarda daha erişilebilir hale getirilmesi önerildi.

Konferansın sonucunda, teknoloji, eğitim ve medya araçlarının milli ve manevi değerlerin korunması ve geliştirilmesinde merkezi bir rol oynadığı ortaya çıktı. *Eğitimde yenilikçi yaklaşımlar* benimsenerek değerlerin genç nesillere daha etkili bir şekilde aktarılacağı, *sosyal medya ve dijital platformların* bu süreçte önemli bir fırsat sunduğu vurgulandı.

- *Teknolojinin Değer Aktarımındaki Rolü:* Teknolojinin değerlerin korunması ve aktarılmasında hem risk hem de fırsat sunduğu ifade edildi. Bu yüzden dijital araçların ve sosyal medyanın daha etkili bir şekilde kullanılması gerektiği belirtildi.
- *Eğitimde Yenilikçilik:* Eğitim sisteminde milli ve manevi değerlerin öğrencilere aktarımında daha yenilikçi yöntemlerin benimsenmesi gerektiği üzerinde duruldu. Müfredatın yanı sıra pratik uygulamalarla desteklenen bir eğitim modeli önerildi.
- *Medyanın Stratejik Kullanımı:* Medya araçlarının, milli ve manevi değerlerin geniş kitlelere ulaştırılmasında stratejik bir rol oynadığı vurgulandı. Özellikle sosyal medyanın bu değerlerin genç nesillere aktarılmasındaki önemi üzerinde duruldu. Medya içeriklerinin yaratıcı ve dikkat çekici bir şekilde sunulması gerektiği belirtildi.

Atölye Çalışması:

Teknoloji ve Sosyal Faktörlerin Milli ve Manevi Değerler Üzerindeki Etkisi

Atölye çalışması, çalıştayın en interaktif ve katılımcıların doğrudan katkıda bulunduğu bölümlerden biriydi. Bu bölümde, katılımcılar küçük gruplara ayrılarak *teknolojik ve sosyal faktörlerin* milli ve manevi değerler üzerindeki etkilerini tartıştı. Özellikle, modern çağda hızla

değişen teknoloji, küreselleşme ve medya araçlarının milli ve manevi değerlerin aktarımındaki rolü üzerinde derinlemesine analizler yapıldı. Ayrıca, katılımcılar eğitim sisteminin bu süreçteki kilit rolü üzerine fikir alışverişinde bulunarak, yenilikçi stratejiler geliştirdiler.

Teknolojik Faktörlerin Değerler Üzerindeki Etkisi

Atölyenin ilk aşamasında katılımcılar, teknolojinin milli ve manevi değerler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini tartıştı. Özellikle dijitalleşme sürecinin, bireylerin değerler dünyasını nasıl şekillendirdiği ve bu süreçte değerlerin ne ölçüde değişime uğradığı üzerine yoğunlaşıldı.

- *Olumsuz Etkiler: Dijitalleşme ve Bireyselleşme:* Katılımcılar, teknolojinin bireyselleşme eğilimini artırdığı ve toplumsal değerlerin zayıflamasına neden olabileceği konusunda ortak bir görüşe vardılar. Dijital medya ve sosyal medya platformları, bireyleri küresel bir kültürün parçası haline getirirken, yerel ve milli değerlerin erozyona uğramasına yol açabiliyor. Katılımcılar, bu sürecin özellikle gençler üzerindeki etkisinin dikkate alınması gerektiğini belirttiler. Gençlerin dijital dünyaya olan yoğun ilgisi, geleneksel değerlerin yerini modern ve küresel kültür öğelerine bırakma riski taşıyor.
- *Olumlu Etkiler: Dijital Araçlarla Değerlerin Geniş Kitlelere Ulaştırılması:* Teknolojinin sunduğu fırsatlar da tartışmanın bir diğer boyutunu oluşturdu. Katılımcılar, sosyal medya ve dijital platformlar aracılığıyla milli ve manevi değerlerin daha geniş kitlelere ulaştırılabileceği fikrinde birleştiler. Dijital eğitim platformları, online projeler, kültürel belgeseller ve sosyal medya kampanyaları, değerlerin daha etkili bir şekilde yayılmasını sağlayabilir. Teknolojinin sunduğu bu fırsatlar, özellikle genç nesillere ulaşmada kritik bir araç olarak değerlendirildi. Özellikle dijital hikaye anlatıcılığı ve etkileşimli içeriklerin değerlerin yaygınlaşmasında güçlü bir rol oynayabileceği vurgulandı.

Sosyal Faktörlerin Değerler Üzerindeki Etkisi

Teknolojik faktörlerin yanı sıra, atölye katılımcıları sosyal faktörlerin milli ve manevi değerler üzerindeki etkisini de tartıştı. Küreselleşme, bireyselleşme, aile yapısındaki değişimler ve toplumsal dinamiklerdeki dönüşümler, bu değerlerin nasıl algılandığı ve yaşandığı üzerinde büyük bir etkiye sahiptir.

- *Küreselleşme ve Toplumsal Değerler:* Küreselleşmenin getirdiği sosyal değişimler, toplumun daha açık ve uluslararası bir yapıya evrilmesine neden olmuş, bu da milli ve manevi değerlerin algılanışında bir dönüşüme yol açmıştır. Katılımcılar, küresel kültürün genç nesiller üzerindeki etkisinin milli kimliği ve değerleri tehdit edebileceğini tartıştı. Ancak, küresel düşünce ile milli değerler arasında bir denge kurulmasının gerektiği vurgulandı. Kültürel esneklik ve yeniden yorumlama yoluyla, bu değerlerin modern dünyada sürdürülebilir hale getirilebileceği ifade edildi.

- *Aile Yapısı ve Toplumsal Dayanışma:* Atölye çalışmasında aile yapısındaki değişimlerin milli ve manevi değerler üzerindeki etkisi de önemli bir tartışma konusuydu. Katılımcılar, geleneksel aile bağlarının zayıflamasıyla birlikte değerlerin genç nesillere aktarımının zorlaştığını belirttiler. Ailelerin milli ve manevi değerleri çocuklarına aktarma konusundaki rolünün modernleşmeyle birlikte zayıflaması, bu değerlerin toplumda erozyona uğramasına neden olabilir. Bu yüzden, aile bağlarının güçlendirilmesi ve değerlerin aile içinde daha etkin bir şekilde yaşatılması gerektiği üzerinde duruldu.

Medya ve Eğitim Sistemlerinin Rolü

Atölyenin bir diğer önemli başlığı, *medya ve eğitim sistemlerinin* milli ve manevi değerlerin korunmasındaki rolü oldu. Katılımcılar, bu iki alanın genç nesillere değerlerin aktarımında stratejik bir öneme sahip olduğunu belirttiler. Eğitim ve medya araçları, değerlerin sürdürülebilirliğini sağlamak açısından en güçlü araçlar olarak değerlendirildi.

- *Medyanın Etkili Kullanımı:* Atölye çalışmasında medya araçlarının milli ve manevi değerlerin aktarılmasında nasıl etkin bir şekilde kullanılabileceği üzerine stratejiler geliştirildi. Katılımcılar, televizyon dizileri, belgeseller, tarihi dramalar ve çocuk programları gibi medya araçlarının bu değerlerin topluma yayılmasında kritik bir rol oynadığını vurguladı. Özellikle sosyal medyanın yaygın kullanımı, genç nesillere bu değerleri aktarmada büyük bir fırsat olarak görülmektedir. Katılımcılar, gençlerin yoğun olarak kullandığı sosyal medya platformlarında milli ve manevi değerleri öne çıkaran içeriklerin üretilmesi gerektiği konusunda fikir birliğine vardılar. Kısa videolar, viral kampanyalar ve infografikler, gençlerin ilgisini çekecek ve değerleri daha etkili bir şekilde yayacak araçlar olarak öne çıkarıldı.
- *Eğitim Sisteminde Yenilikçi Yaklaşımlar:* Eğitim sisteminin milli ve manevi değerlerin aktarımındaki rolü üzerinde durulan bu bölümde, katılımcılar müfredatın yeniden düzenlenmesi ve yenilikçi eğitim yöntemlerinin benimsenmesi gerektiğini savundular. Değer temelli eğitim modelinin uygulanmasının yanı sıra, okullarda projeler, etkinlikler ve pratik çalışmalarla bu değerlerin daha fazla içselleştirilmesi gerektiği vurgulandı. Özellikle dijital eğitim araçları, online projeler ve etkileşimli içeriklerle desteklenen eğitim modelleri, gençlerin bu değerlere olan ilgisini artırmak için önerilen stratejiler arasında yer aldı. Teknoloji ile donatılmış e-öğrenme platformları, öğrencilere milli ve manevi değerleri daha etkili ve modern bir formatta sunmak için güçlü bir araç olarak öne çıktı.

Sonuçlar: II. Çalıştay

II. Çalıştay'ın sonuçları, günümüz toplumunun dinamik yapısında milli ve manevi değerlerin korunması ve sürdürülmesi açısından medya ve teknoloji gibi modern araçların kritik bir öneme sahip olduğunu gösterdi. Katılımcılar, teknolojik gelişmelerin ve dijital medyanın milli ve manevi değerlerin aktarımında hem tehdit hem de fırsat sunduğu konusunda fikir birliğine

vardılar. Özellikle genç nesillerin dijital dünyayla kurduğu yakın ilişki göz önünde bulundurulduğunda, bu değerlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması için medya ve teknoloji araçlarının stratejik bir şekilde kullanılması gerektiği belirtildi.

Milli ve Manevi Değerlerin Modern Türkiye'deki Sosyal Yapı Üzerindeki Etkisi

Çalıştayın önemli bulgularından biri, milli ve manevi değerlerin hala Türkiye'nin sosyal yapısında derin bir etkisinin olduğu yönündeydi. Özellikle vatan sevgisi, bağımsızlık, adalet ve hoşgörü gibi temel değerlerin toplumun geniş kesimlerinde güçlü bir şekilde var olduğu ifade edildi. Katılımcılar, bu değerlerin toplumda birlik ve beraberlik duygusunu güçlendirdiği ve toplumsal dayanışmayı sağladığı üzerinde durdular.

- *Toplumsal Dayanışma ve Birlik:* Milli ve manevi değerler, toplumun farklı kesimleri arasında ortak bir bağ kurarak, toplumsal dayanışmanın temellerini oluşturmaktadır. Özellikle, bu değerlerin toplumu bir arada tutma işlevi konferans boyunca sıkça vurgulandı. Bu değerler, kriz anlarında (örneğin doğal afetler, ekonomik zorluklar veya toplumsal çatışmalar) toplumsal birlikteliği güçlendirici bir rol oynamaktadır. Vatan sevgisi ve bağımsızlık değerlerinin, ulusal çıkarların savunulmasında merkezi bir yer tuttuğu ve bu değerlerin korunmasının toplumun uzun vadeli istikrarı için kritik olduğu ifade edildi.
- *Değerlerin Günlük Yaşamdaki Yeri:* Katılımcılar, milli ve manevi değerlerin günlük yaşamda hala önemli bir rol oynadığını vurguladılar. Özellikle, toplumsal ilişkilerde adalet ve hoşgörü gibi değerlerin ne kadar etkili olduğu tartışıldı. Örneğin, aile ilişkilerinde, komşuluk ilişkilerinde ve sosyal dayanışma faaliyetlerinde bu değerlerin canlı tutulması, toplumun huzurlu ve dengeli bir yapıya sahip olmasını sağlamaktadır. Ancak, bu değerlerin modern dünyadaki hızlı değişimler karşısında zayıflama riski taşıdığı da belirtildi.

Medya ve Teknolojinin Rolü

Çalıştayın sonuçları, medya ve teknoloji araçlarının milli ve manevi değerlerin aktarımında stratejik bir role sahip olduğunu net bir şekilde ortaya koydu. Katılımcılar, bu araçların değerlerin genç nesillere ulaştırılmasında hem bir fırsat hem de bir tehdit oluşturabileceğini belirttiler. Özellikle, genç nesillerin teknolojiye olan bağımlılığı ve sosyal medya platformlarının yaygın kullanımı, bu değerlerin aktarılmasında yeni yöntemlerin geliştirilmesi gerektiğini gösterdi.

- *Dijital Medyanın Fırsatları:* Katılımcılar, dijital medyanın milli ve manevi değerlerin geniş kitlelere ulaştırılması açısından büyük bir fırsat sunduğunu ifade ettiler. Özellikle sosyal medya platformları, gençlerin yoğun olarak kullandığı mecralar olması nedeniyle bu değerlerin popüler kültürle harmanlanarak sunulabileceği ideal bir ortam sunmaktadır. Instagram, TikTok, YouTube gibi platformlar, milli ve manevi değerleri içeren içeriklerin yaratıcı ve dikkat çekici şekilde sunulması için kullanılabilir.

Katılımcılar, bu platformların etkili kullanılması halinde değerlerin geleceğe aktarılmasında önemli bir rol oynayabileceğini vurguladılar.

- *Medya İçeriklerinin Yaratılması:* Milli ve manevi değerlerin aktarılmasında televizyon, sinema ve sosyal medya içeriklerinin artırılması gerektiği çalıştayda sıkça dile getirildi. Özellikle, genç nesillerin ilgisini çekecek yaratıcı içeriklerin üretilmesi gerektiği üzerinde duruldu. Katılımcılar, tarihi diziler, belgeseller, kısa filmler ve animasyonlar gibi içeriklerin, bu değerlerin daha geniş kitlelere ulaştırılmasında stratejik bir rol oynayabileceğini belirttiler. Bu içeriklerin yaratılması sırasında, günümüz teknolojileri ve dijital formatlar kullanılarak, özellikle gençlerin ilgisini çekmek için yenilikçi yöntemler uygulanmalıdır.
- *Tehditler ve Zorluklar:* Öte yandan, dijital medyanın milli ve manevi değerlerin zayıflamasına yol açabilecek bazı tehditler de barındırdığı belirtildi. Özellikle küreselleşmenin etkisiyle sosyal medyada yayılan evrensel değerler ve popüler kültür öğeleri, yerel ve milli değerlerin gölgede kalmasına neden olabilir. Katılımcılar, bu konuda farkındalık oluşturulması ve medya içeriklerinin milli kimliği ve değerleri güçlendirecek şekilde tasarlanması gerektiğini ifade ettiler. Medya okuryazarlığının artırılması, gençlerin dijital içeriklere eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmalarını sağlayacak ve bu değerlerin korunmasına katkıda bulunacaktır.

Eğitim Sistemindeki Stratejik Adımlar

Çalıştayda eğitim sisteminin milli ve manevi değerlerin aktarımındaki rolü de geniş bir şekilde tartışıldı. Katılımcılar, bu değerlerin genç nesillere etkili bir şekilde öğretilmesi için eğitim sisteminde bazı stratejik adımlar atılması gerektiğini belirttiler.

- *Müfredatın Güncellenmesi:* Eğitim müfredatında milli ve manevi değerlerin daha güçlü bir şekilde yer alması gerektiği belirtildi. Bu değerlerin öğrencilere sadece tarih derslerinde teorik bilgi olarak aktarılmasının yeterli olmayacağı, bu bilgilerin uygulamaya dökülmesi gerektiği vurgulandı. Özellikle, değer temelli projeler, okul etkinlikleri ve toplumsal dayanışma faaliyetleri, bu değerlerin genç nesiller tarafından daha iyi içselleştirilmesini sağlayacaktır.
- *Dijital Eğitim Araçları:* Dijital araçların eğitimde daha fazla kullanılması gerektiği konusunda katılımcılar arasında güçlü bir görüş birliği vardı. Online eğitim platformları, mobil uygulamalar ve e-kitaplar gibi dijital araçlar, gençlere milli ve manevi değerleri modern ve yaratıcı bir formatta sunmanın etkili yollarından biri olarak değerlendirildi. Teknoloji, bu değerlerin daha geniş kitlelere ulaştırılmasında bir köprü görevi görebilir ve gençlerin bu değerlerle bağ kurmasını sağlayabilir.
- *Öğretmen Eğitimi ve Farkındalık:* Öğretmenlerin milli ve manevi değerlerin aktarımında kilit bir rol oynadığı ifade edildi. Ancak bu değerlerin etkili bir şekilde öğretilmesi için öğretmenlerin de teknoloji ve medya okuryazarlığı konusunda eğitilmesi gerektiği vurgulandı. Öğretmenler, dijital araçları ve yeni medya teknolojilerini kullanarak bu değerleri öğrencilere daha etkili bir şekilde

aktarabilmelidir. Bunun için öğretmen eğitim programları düzenlenmeli ve öğretmenlere bu alanda gerekli beceriler kazandırılmalıdır.

Sürdürülebilirlik İçin Atılacak Stratejik Adımlar

Çalıştayın sonucunda, milli ve manevi değerlerin sürdürülebilirliğini sağlamak için bir dizi stratejik adım atılması gerektiği ortaya çıktı. Bu adımlar, eğitim sisteminin modernize edilmesi, medya içeriklerinin güçlendirilmesi ve teknoloji araçlarının etkin kullanımı ile bu değerlerin gelecekte de korunmasına katkı sağlayacaktır.

- *Eğitimde Yenilikçi Yaklaşımlar:* Katılımcılar, eğitim sisteminin güncel teknoloji ve medya araçlarıyla desteklenmesi gerektiğini belirttiler. Özellikle dijital eğitim araçlarının kullanımıyla, genç nesillerin milli ve manevi değerleri daha iyi anlayacakları ve içselleştirecekleri düşünülmektedir. Müfredatın değer temelli projelerle desteklenmesi, bu süreçte kritik bir adım olarak görüldü.
- *Medyanın Stratejik Kullanımı:* Medya araçlarının, bu değerlerin geniş kitlelere ulaştırılmasında stratejik bir araç olarak kullanılabilirliği belirtildi. Katılımcılar, medya ve teknoloji platformlarının bu değerleri hem eğlenceli hem de eğitici bir formatta sunması gerektiğini vurguladılar. Sosyal medyada yaratıcı içeriklerin üretilmesi, gençlerin bu değerlerle bağ kurmasına yardımcı olabilir.
- *Toplumsal Farkındalık Kampanyaları:* Katılımcılar, milli ve manevi değerler üzerine toplumsal farkındalık kampanyalarının artırılması gerektiğini savundular. Medya ve teknoloji araçları kullanılarak düzenlenecek kampanyalar, toplumun geniş kesimlerinde bu değerlerin yaşatılmasına katkı sağlayacaktır.

II. Çalıştay'ın sonuçları, milli ve manevi değerlerin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için medya ve teknoloji araçlarının doğru kullanılması gerektiğini açıkça ortaya koydu. Katılımcılar, eğitim, medya ve teknoloji entegrasyonu yoluyla bu değerlerin gelecekteki nesillere aktarılabilirliği konusunda fikir birliğine vardılar. Stratejik adımlar atılması ve yenilikçi yaklaşımların benimsenmesi, bu süreçte başarıya ulaşmak için kritik bir gereklilik olarak öne çıktı.

3.3 III. Çalıştay: Geleceğe Yönelik Stratejiler ve Vizyon Oluşturma (Geleceği İnşa)

Projenin son aşaması olan bu çalıştay, 24 Ağustos 2024 tarihinde gerçekleştirilmiş ve gelecek için milli ve manevi değerlerin korunması adına stratejik vizyonlar geliştirilmiştir. Bu çalıştayda, özellikle teknolojinin sunduğu fırsatlar ile değerlerin sürdürülebilirliği üzerine yoğunlaşıldı.

Ana Konferans: "Değerlerin Geleceği: Yeni Nesil ve Yeni Medya"

Üçüncü çalıştayda gerçekleştirilen bu konferans, yeni medya araçlarının ve dijital teknolojilerin milli ve manevi değerlerin aktarımında nasıl kritik bir rol oynayabileceğine odaklandı. *Sosyal medya, yapay zeka ve sanal gerçeklik* gibi hızla gelişen teknolojilerin, genç nesillerin değer algısı üzerindeki etkileri geniş bir perspektifte ele alındı. Konferansta, teknolojinin sunduğu yeni fırsatların, bu değerlerin modern bir formatta geleceğe aktarılmasında nasıl kullanılabileceği üzerine çeşitli görüşler ve stratejiler geliştirildi.

Yeni Nesiller ve Dijital Dünyadaki Varlık

Konferansın odak noktalarından biri, genç nesillerin dijital dünyadaki etkin varlığı ve bu ortamın milli ve manevi değerlerin algılanışına olan etkisiydi. Katılımcılar, gençlerin sosyal medya ve dijital platformlarla olan yoğun etkileşimlerinin, geleneksel değerlerin aktarımında hem fırsatlar hem de zorluklar sunduğunu belirttiler.

- *Dijital Nesil ve Değer Algısı:* Konferansta, günümüz gençlerinin dijital dünyaya doğuştan entegre olmaları nedeniyle bu neslin değer algısının geleneksel yöntemlerden farklı olarak dijital içeriklerle şekillendiği ifade edildi. *Instagram, TikTok ve YouTube* gibi platformlar gençlerin gündelik yaşamlarının ayrılmaz bir parçası haline gelmiş durumda. Bu platformlarda sunulan içeriklerin çoğu küresel pop kültüre dayalı olduğundan, milli ve manevi değerlerin geri planda kalma riski ortaya çıkabiliyor. Katılımcılar, dijital dünyada değerlerin daha fazla yer bulabilmesi için yaratıcı çözümler geliştirilmesi gerektiği konusunda fikir birliğine vardılar.
- *Yeni Medyanın Gücü ve Tehditleri:* Gençlerin dijital dünyada harcadığı zaman göz önüne alındığında, bu platformlar milli ve manevi değerlerin aktarımı için büyük bir fırsat sunmaktadır. Ancak, *dijital medya ve sosyal medya platformlarının* aynı zamanda bu değerlerin erozyonuna neden olabileceği de vurgulandı. Özellikle *bireyselleşme* ve *anlık tüketim kültürü*, geleneksel değerlerin genç nesillerde zayıflamasına yol açabilir. Katılımcılar, dijitalleşmenin bu olumsuz etkilerini dengelemek ve gençlere ulaşmak için yenilikçi içeriklerin nasıl üretilebileceği üzerinde durdular.

Yeni Medya Araçları ve Değer Aktarımı

Konferansta ele alınan temel konulardan biri, *yeni medya araçlarının* milli ve manevi değerleri genç nesillere ulaştırmadaki potansiyel rolü oldu. Bu medya araçlarının gençlerin dikkatini

çekebilecek formatlar ve içeriklerle kullanılması, değerlerin modern dünyada sürdürülebilir kılınması açısından kritik önem taşıyor.

- *Sosyal Medya Stratejileri:* Sosyal medya platformları, milli ve manevi değerleri gençlere ulaştırmak için stratejik olarak kullanılabilir en önemli araçlar olarak değerlendirildi. *Instagram, Twitter, TikTok ve YouTube* gibi platformlar, yaratıcı içeriklerle genç nesillere hızlı ve etkili bir şekilde ulaşılmasını sağlıyor. Bu platformlarda *infografikler, kısa videolar, viral kampanyalar* gibi içeriklerin, milli değerleri popüler kültürle harmanlayarak sunabileceği vurgulandı. Konferans katılımcıları, sosyal medya stratejilerinin gençlerin ilgisini çekecek şekilde geliştirilmesi gerektiğini ve milli değerlerin eğlenceli ve yaratıcı içeriklerle sunulmasının bu süreçte kritik bir rol oynayacağını belirttiler.
- *Yapay Zeka (AI) Kullanımı:* Konferansta tartışılan bir diğer önemli başlık, *yapay zeka (AI)* teknolojilerinin değer aktarımındaki potansiyeliydi. *Yapay zeka destekli kişisel asistanlar*, milli ve manevi değerler üzerine bilgi verebilir ve gençlerin ilgi duyduğu konulara göre özel içerikler sunabilir. Örneğin, yapay zeka tabanlı uygulamalar aracılığıyla gençlerin ilgisini çekecek interaktif dersler, hikayeler ve oyunlar tasarlanabilir. Ayrıca, AI destekli *tavsiye algoritmaları*, kullanıcıların izleme ve okuma alışkanlıklarına göre milli ve manevi değerleri içeren içerikler önererek, bu değerlerin görünürlüğünü artırabilir.
- *Sanal Gerçeklik (VR) ve Artırılmış Gerçeklik (AR):* *Sanal gerçeklik (VR)* ve *artırılmış gerçeklik (AR)* teknolojileri, milli ve manevi değerlerin interaktif ve görsel bir şekilde aktarılmasında büyük bir potansiyel taşıyor. Özellikle tarihi olayları ve kültürel mirası gençlere aktarmak için sanal gerçeklik ortamlarının yaratılması, bu değerlerin daha etkili bir şekilde öğretilmesini sağlayabilir. Katılımcılar, sanal gerçeklik üzerinden yaratılacak *tarihi simülasyonlar ve kültürel deneyimler* ile gençlerin bu değerlere daha fazla bağlanabileceğini ifade ettiler. Örneğin, Osmanlı İmparatorluğu'nun önemli olayları veya Kurtuluş Savaşı gibi tarihi süreçler, sanal gerçeklik ortamında deneyimlenebilir ve gençlerin bu değerleri daha derinden hissetmeleri sağlanabilir.

Değerlerin Dijital Dünyaya Uyum Sağlaması

Konferansta ele alınan bir diğer önemli konu, milli ve manevi değerlerin dijital dünyaya nasıl uyum sağlayabileceği üzerinedir. Geleneksel yöntemlerle aktarılan değerlerin, modern genç nesillere daha cazip ve etkili bir şekilde sunulması gerektiği üzerinde duruldu.

- *Dijital Hikaye Anlatımı:* Katılımcılar, dijital dünyada *hikaye anlatımı* sanatının milli ve manevi değerlerin aktarımında güçlü bir araç olabileceği üzerinde durdular. Özellikle kısa filmler, animasyonlar ve dijital hikaye anlatımı araçları, genç nesillerin ilgisini çekerek bu değerlerin daha etkili bir şekilde sunulmasını sağlayabilir. *Dijital hikayecilik*, gençlerin sosyal medya platformlarında sıklıkla karşılaştığı bir format olduğu için, değerlerin bu formatta sunulması, onların bu içeriklerle daha fazla bağ kurmalarına yardımcı olabilir.

- *Eğitici Oyunlar ve Uygulamalar:* Eğitici dijital oyunlar ve mobil uygulamalar, milli ve manevi değerlerin genç nesillere aktarılmasında etkili araçlar olabilir. Oyun tabanlı öğrenme, gençlerin hem eğlenerek hem de öğrenerek bu değerlerle daha yakından bağ kurmasını sağlayabilir. *Kahramanlık hikayeleri, tarihi olaylar veya kültürel miras* temalı oyunlar, bu değerlerin eğlenceli ve interaktif bir şekilde sunulması için kullanılabilir. Konferans katılımcıları, oyun geliştirme stüdyoları ve eğitim uzmanlarının bu süreçte işbirliği yaparak eğitici içerikler üretmesinin önemine vurgu yaptılar.

Konferansın sonuçları, milli ve manevi değerlerin yeni medya araçları ve dijital teknolojiler aracılığıyla daha geniş kitlelere ulaşabileceğini ve bu değerlerin genç nesiller tarafından daha iyi anlaşılabilirliğini gösterdi. Katılımcılar, teknoloji ve medyanın yaratıcı ve stratejik bir şekilde kullanılmasının, bu değerlerin gelecekte de sürdürülebilir olmasını sağlayacağı konusunda hemfikir oldular.

- *Medyanın Etkin Kullanımı:* Milli ve manevi değerlerin sosyal medya ve dijital platformlar aracılığıyla genç nesillere daha etkili bir şekilde ulaştırılması gerektiği belirtildi. Yaratıcı içerikler, kısa videolar ve dijital hikaye anlatımı araçları, bu süreçte kritik bir rol oynayabilir.
- *Yapay Zeka ve VR Kullanımı:* Yapay zeka destekli uygulamalar ve sanal gerçeklik simülasyonları, değerlerin aktarımında yenilikçi ve interaktif yöntemler olarak değerlendirildi. Genç nesillerin dijital dünya ile olan güçlü bağları göz önüne alınarak, bu teknolojilerin değerlerin aktarımında etkin bir şekilde kullanılabilirliği vurgulandı.
- *Eğitici Dijital Oyunlar:* Milli ve manevi değerlerin gençlere aktarımında oyun temelli öğrenme yöntemlerinin etkili olabileceği belirtilerek, eğitici dijital oyunların geliştirilmesi gerektiği üzerinde duruldu. Bu oyunların tarihi olayları ve kahramanlık hikayelerini gençlere eğlenceli bir şekilde öğretebileceği ifade edildi.

Konferans boyunca, dijital teknolojilerin ve yeni medya araçlarının milli ve manevi değerlerin aktarımında yaratabileceği fırsatlar geniş bir perspektifte ele alındı. Özellikle genç nesillerin dijital dünyadaki varlığı göz önünde bulundurulduğunda, bu araçların stratejik olarak kullanılması gerektiği konusunda ortak bir görüş oluştu. Değerlerin yeni medya platformlarına adapte edilmesi ve dijitalleşme ile birlikte modernleştirilmesi, bu değerlerin gelecek nesillere daha etkili bir şekilde aktarılmasını sağlayacaktır.

Atölye Çalışması: Sürdürülebilir Değer Stratejileri Geliştirme

Üçüncü çalıştayın atölye bölümü, katılımcıların *sürdürülebilir değer stratejileri* geliştirmek üzere bir araya geldiği ve yenilikçi fikirler ürettiği en interaktif aşamalardan biri oldu. Atölye sırasında katılımcılar, Türkiye'deki milli ve manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında karşılaşılan zorlukları tartıştı ve bu değerlerin sürdürülebilirliğini sağlamak için yaratıcı ve pratik çözümler geliştirmeye çalıştı. Çalışma sürecinde, *çevresel, sosyal ve teknolojik faktörler* göz önünde bulundurularak somut stratejiler formüle edildi. Grup çalışmaları, milli ve manevi değerlerin modern toplumda nasıl korunabileceği ve geliştirilmesi gerektiği üzerine odaklandı.

Değerlerin Korunması İçin Stratejiler

Atölye çalışmasının ana hedeflerinden biri, milli ve manevi değerlerin sürdürülebilir bir şekilde korunmasını sağlayacak stratejiler geliştirmektir. Katılımcılar, bu değerlerin toplumun her kesimine yayılması ve gelecek nesillere aktarılmasının sadece eğitim veya medya araçlarıyla sınırlı kalmaması gerektiğini, aynı zamanda toplumun tüm unsurlarının bu süreçte dahil edilmesinin önemini vurguladılar.

- *Toplumsal Farkındalık Programları:* Katılımcılar, milli ve manevi değerlerin korunmasında toplumsal farkındalık programlarının kilit bir rol oynayabileceğini belirttiler. Toplumun her kesiminde, bu değerlerin önemini vurgulayan eğitim programları, medya kampanyaları ve toplumsal etkinlikler düzenlenmesi gerektiği ifade edildi. Özellikle milli günler, anma etkinlikleri ve kültürel festivaller gibi toplumsal olayların, değerlerin yeniden hatırlatılması ve genç nesillere aktarılması için önemli fırsatlar sunduğu vurgulandı.
- *Değer Odaklı Eğitim Modelleri:* Atölyede, eğitim sisteminin milli ve manevi değerlerin korunmasındaki rolü sıkça tartışıldı. Katılımcılar, müfredatın güncellenmesi ve değer odaklı eğitim modellerinin benimsenmesi gerektiği konusunda ortak bir görüşe vardılar. Özellikle gençlerin bu değerleri sadece teorik bilgi olarak değil, günlük hayatta da uygulayarak öğrenmeleri gerektiği vurgulandı. Bu kapsamda, projeler, grup çalışmaları ve toplumsal sorumluluk faaliyetleri gibi yöntemlerle değerlerin içselleştirilmesi önerildi. Katılımcılar, ayrıca eğitim sisteminde yaratıcı, dijital ve interaktif yaklaşımlar benimsenmesinin önemine değindi.
- *Kültürel ve Tarihi Mirasa Erişim:* Değerlerin korunmasının yanı sıra, tarihi ve kültürel mirasa erişimin artırılması gerektiği önerisi sunuldu. Katılımcılar, müze ziyaretleri, kültürel geziler ve tarihi mekanlarda düzenlenen etkinliklerin genç nesillerin milli ve manevi değerlerle bağlarını güçlendireceğini belirttiler. Özellikle sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) teknolojileri kullanılarak bu miraslara erişimin dijital ortamlarda da sağlanabileceği ifade edildi. Bu tür yenilikçi yaklaşımlar, gençlerin tarihe ve kültüre olan ilgisini artırarak değerlerin daha derin bir şekilde anlaşılmasını sağlayabilir.

Yenilikçi Yöntemlerle Değerlerin Geliştirilmesi

Atölye çalışmasında, milli ve manevi değerlerin korunmasının yanı sıra bu değerlerin nasıl geliştirilebileceği de ele alındı. Katılımcılar, değerlerin genç nesillere sadece geleneksel yöntemlerle aktarılmasının yeterli olmadığını, bu süreçte modern ve yenilikçi yaklaşımlar benimsenmesi gerektiğini vurguladılar.

- *Dijital Teknolojilerle Entegrasyon:* Katılımcılar, dijital teknolojilerin değerlerin aktarımında yenilikçi çözümler sunduğunu belirttiler. *Sosyal medya kampanyaları, dijital içerik üretimi ve e-öğrenme platformları* gibi araçlarla genç nesillerin dikkatini çekecek projeler geliştirilebileceği ifade edildi. Özellikle, milli ve manevi değerlerin *kısa videolar, infografikler ve animasyonlar* gibi içeriklerle sunulması, bu değerlerin

daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlayabilir. Ayrıca *mobil uygulamalar* ve *oyun tabanlı öğrenme* yöntemleri, gençlerin bu değerleri eğlenceli ve interaktif bir şekilde öğrenmelerini sağlayabilir.

- *Sanal Gerçeklik (VR) ve Artırılmış Gerçeklik (AR)*: Sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) teknolojilerinin milli ve manevi değerlerin daha derinlemesine anlaşılmasını sağlayabileceği tartışıldı. Katılımcılar, bu teknolojilerin tarihi olayları ve kültürel mirası genç nesillere interaktif bir şekilde sunmanın güçlü bir yolu olduğunu vurguladılar. Örneğin, tarihi simülasyonlar aracılığıyla Kurtuluş Savaşı'nın önemli anlarının veya Osmanlı İmparatorluğu'nun kritik dönemlerinin sanal ortamda deneyimlenmesi, gençlerin bu değerlerle daha yakından bağ kurmasını sağlayabilir. Böylece, geleneksel tarih anlatımı yerine, görsel ve deneyimsel bir öğrenme süreci sunulabilir.
- *Kültürel Dijital İçerik Üretimi*: Atölye çalışmasında, *dijital platformlar* için kültürel içerik üretiminin artırılması gerektiği vurgulandı. Milli ve manevi değerlerin popüler kültürle harmanlanarak dijital platformlara taşınması gerektiği konusunda ortak bir görüş oluştu. Katılımcılar, televizyon dizileri, belgeseller, kısa filmler ve podcast gibi içeriklerin bu değerleri dijital ortamda geniş kitlelere ulaştırmada etkili olabileceğini belirttiler. Özellikle gençlerin yoğun olarak kullandığı *YouTube*, *Instagram*, *TikTok* gibi platformlarda bu içeriklerin daha fazla yer alması gerektiği ifade edildi.

Çevresel ve Sosyal Faktörlerin Etkisi

Atölyede sadece teknolojik gelişmeler değil, aynı zamanda *çevresel* ve *sosyal faktörlerin* de milli ve manevi değerlerin sürdürülebilirliği üzerindeki etkileri tartışıldı. Çevresel değişimlerin, toplumsal yapının ve küreselleşmenin değerler üzerindeki baskısı ve fırsatları ele alındı.

- *Çevresel Faktörler ve Toplumsal Sorumluluk*: Çevresel sürdürülebilirlik konuları, milli ve manevi değerlerin korunmasında önemli bir faktör olarak değerlendirildi. Katılımcılar, çevreye duyarlılık, doğal kaynakların korunması ve toplumsal sorumluluk bilincinin milli ve manevi değerlerle uyumlu olduğuna dikkat çektiler. *Çevre bilinci*, toplumsal dayanışma ve ortak sorumluluk duygusuyla milli değerlerin geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca, çevre dostu projeler, sosyal sorumluluk faaliyetleri ve sürdürülebilir yaşam tarzları, milli ve manevi değerleri topluma yeniden hatırlatmanın bir yolu olarak görüldü.
- *Sosyal Faktörler: Göç ve Kültürel Değişim*: Atölyede, göç ve *kültürel değişim* gibi sosyal faktörlerin milli ve manevi değerler üzerindeki etkisi tartışıldı. Katılımcılar, göçün toplumun değer yapısında köklü değişimlere yol açabileceğini ve bu süreçte milli kimlik ve değerlerin korunmasının önemini vurguladılar. Toplumsal entegrasyonun sağlanmasında milli değerlerin birleştirici bir unsur olabileceği ifade edildi. Aynı zamanda, farklı kültürlerle etkileşimde bu değerlerin nasıl korunacağı ve geliştirilmesi gerektiği üzerinde duruldu.

Sonuçlar: III. Çalıştay

III. çalıştayın sonuçları, yeni nesil medya araçlarının ve teknolojik gelişmelerin milli ve manevi değerlerin aktarılmasında büyük bir potansiyele sahip olduğunu net bir şekilde ortaya koydu. Katılımcılar, bu değerlerin korunmasının sadece bir kültürel sorumluluk olmadığına, aynı zamanda toplumsal gelişim ve sosyal sürdürülebilirlik için stratejik bir gereklilik olduğuna dikkat çektiler. Değerlerin yalnızca geçmişten geleceğe aktarılan kültürel miras unsurları olarak değil, aynı zamanda toplumun ilerlemesinde ve birliğinin korunmasında da hayati bir rol oynadığı vurgulandı.

Yeni Nesil Medya Araçlarının Rolü

Çalıştayın temel bulgularından biri, yeni medya araçlarının ve dijital teknolojilerin milli ve manevi değerlerin gelecekteki nesillere aktarımında önemli bir fırsat sunduğuydu. Katılımcılar, sosyal medya, dijital platformlar ve teknolojik inovasyonların, genç nesillerin bu değerlerle bağ kurmasında etkili araçlar olduğunu belirttiler.

- *Sosyal Medya ve Dijital Platformlar:* Sosyal medya, dijital platformlar ve yeni medya araçlarının hızla yayılması, milli ve manevi değerlerin geniş kitlelere ulaşması için güçlü bir kanal sunmaktadır. Gençlerin yoğun olarak kullandığı Instagram, TikTok, Twitter ve YouTube gibi platformlar, bu değerlerin popüler kültür ve modern yaşamla harmanlanarak sunulabileceği yerlerdir. Katılımcılar, sosyal medyanın doğru kullanımıyla milli ve manevi değerlerin genç nesillerin ilgisini çekecek şekilde sunulabileceğini vurguladılar. Özellikle, kısa videolar, viral kampanyalar ve interaktif içerikler, bu değerlerin günümüz dijital dünyasında daha görünür olmasını sağlayabilir.
- *Yapay Zeka ve Dijital İçerik Üretimi:* Yapay zeka (AI) tabanlı teknolojilerin ve dijital içerik üretiminin de değerlerin aktarımında büyük bir potansiyel sunduğu belirtildi. Yapay zeka destekli kişisel asistanlar, eğitici uygulamalar ve AI tabanlı içerik öneri sistemleri, milli ve manevi değerlerin bireylerin ilgi alanlarına göre uyarlanarak sunulabileceği araçlar arasında yer aldı. Bu sayede, her bireye özel olarak sunulacak dijital içerikler, değerlerin daha etkili bir şekilde benimsenmesini sağlayabilir.
- *Sanal Gerçeklik ve Artırılmış Gerçeklik:* Sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) teknolojileri, milli ve manevi değerlerin daha derinlemesine bir şekilde öğretilmesini sağlayacak yenilikçi araçlar olarak öne çıktı. Katılımcılar, bu teknolojiler aracılığıyla gençlerin tarihi olayları ve kültürel mirası interaktif bir şekilde deneyimleyebileceğini belirttiler. Özellikle tarihi simülasyonlar ve kültürel mekanların sanal turları, genç nesillerin bu değerlerle daha güçlü bir bağ kurmasına yardımcı olabilir.

Değerlerin Korunması: Kültürel ve Stratejik Bir Gereklilik

Çalıştayın bir diğer önemli sonucu, milli ve manevi değerlerin korunmasının sadece kültürel bir sorumluluk değil, aynı zamanda stratejik bir gereklilik olduğunun altının çizilmesiydi.

Katılımcılar, bu değerlerin korunmasının toplumsal yapının devamlılığı ve sosyal gelişim açısından kritik olduğunu belirttiler.

- *Sosyal Dayanışma ve Birlik:* Milli ve manevi değerlerin, toplumsal birlik ve dayanışmanın sürdürülmesinde oynadığı rol çalıştay boyunca sıkça vurgulandı. Özellikle vatan sevgisi, bağımsızlık, adalet ve misafirperverlik gibi değerlerin, toplumu bir arada tutan ortak bağlar olduğu belirtildi. Bu değerlerin korunması, toplumsal barışın ve huzurun sağlanması için stratejik bir gerekliliktir. Ayrıca, bu değerlerin toplumun her kesimine yayılması, sosyal adalet ve birlikte yaşama kültürünü destekleyecektir.
- *Eğitim ve Toplumsal İlerleme:* Değerlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması için bu değerlerin sadece kültürel bir miras olarak korunmaması, aynı zamanda eğitim ve sosyal gelişim süreçlerinin bir parçası haline getirilmesi gerektiği vurgulandı. Milli ve manevi değerlerin modern eğitim sistemlerine entegre edilmesi, gençlerin hem geçmişleriyle bağ kurmalarını hem de toplumsal ilerleme sürecinde bu değerlere dayalı bir sorumluluk bilinci geliştirmelerini sağlayacaktır. Bu kapsamda, okullarda değer temelli eğitim modellerinin uygulanması gerektiği belirtildi.

Medya, Eğitim ve Teknoloji Odaklı Stratejiler

Çalıştayda ortaya çıkan sonuçlardan biri de milli ve manevi değerlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması için medya, eğitim ve teknoloji odaklı stratejilerin oluşturulmasının gerekliliği idi. Katılımcılar, bu üç alanın birbiriyle entegre bir şekilde kullanılması gerektiğini vurguladılar.

- *Medya Stratejileri:* Medya, milli ve manevi değerlerin geniş kitlelere ulaştırılması ve toplumda yeniden güçlendirilmesi için en etkili araçlardan biri olarak öne çıktı. Özellikle televizyon dizileri, belgeseller ve dijital platformlarda yer alan içeriklerin, bu değerlerin genç nesillere daha cazip ve etkili bir şekilde sunulmasında kilit bir rol oynayabileceği belirtildi. Ayrıca, sosyal medya platformlarının stratejik olarak kullanılması, değerlerin daha yaygın bir şekilde benimsenmesini sağlayacaktır.
- *Eğitim Stratejileri:* Eğitim, değerlerin korunması ve geleceğe aktarılmasında en kritik alanlardan biridir. Katılımcılar, eğitim müfredatlarının bu değerleri içerecek şekilde güncellenmesi gerektiğini ve dijital eğitim araçlarının daha yaygın bir şekilde kullanılmasının önemini vurguladılar. Ayrıca, değerlerin okul dışında da yaşayabilmesi için sosyal sorumluluk projeleri, toplumsal etkinlikler ve atölye çalışmaları gibi uygulamalı eğitim modelleri geliştirilmelidir.
- *Teknoloji Stratejileri:* Teknoloji, milli ve manevi değerlerin modern dünyada sürdürülebilir kılınmasında anahtar bir faktör olarak öne çıktı. Dijital teknolojilerin, özellikle yapay zeka, sanal gerçeklik ve sosyal medya platformlarının etkin kullanımı, bu değerlerin genç nesillere daha etkili bir şekilde ulaşmasını sağlayacaktır. Teknolojinin sunduğu yenilikçi yöntemler, değerlerin geleneksel aktarımdan çıkıp modern yaşamla uyumlu hale gelmesini kolaylaştırabilir.

Sonuç ve Öneriler

III. Çalıştay'ın sonuçları, milli ve manevi değerlerin gelecekte sürdürülebilir kılınması için medya, eğitim ve teknoloji alanlarının birlikte ele alınması gerektiğini net bir şekilde ortaya koydu. Katılımcılar, değerlerin korunması ve geliştirilmesi için şu stratejik önerilerde bulundular:

- *Medya İçeriklerinin Güçlendirilmesi:* Televizyon dizileri, belgeseller ve dijital platformlar üzerinden milli ve manevi değerleri öne çıkaran içeriklerin artırılması gerektiği vurgulandı. Genç nesillerin ilgisini çekecek yaratıcı içerikler üretmek, bu değerlerin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlayabilir.
- *Eğitimde Dijitalleşme:* Eğitim sisteminin dijital teknolojilerle desteklenerek değerlerin daha etkili bir şekilde öğretilmesi gerektiği belirtildi. E-öğrenme platformları, dijital ders materyalleri ve sanal eğitim uygulamaları bu süreçte kritik bir rol oynayabilir.
- *Teknoloji Tabanlı Çözümler:* Yapay zeka, sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik teknolojilerinin milli ve manevi değerlerin aktarımında yaratıcı yollar sunduğu vurgulandı. Bu teknolojilerin kullanımı, genç nesillerin bu değerleri daha derinlemesine deneyimlemesini sağlayabilir.

4. Anket Sonuçları

4.1 Anketin Amacı ve Yöntemi

Proje kapsamında gerçekleştirilen anket çalışması, katılımcıların milli ve manevi değerlere bakış açılarını değerlendirmek, bu değerlerin toplumda ne kadar etkili olduğunu anlamak ve bu değerlerin gelecekte nasıl korunabileceğine dair öneriler almak amacıyla düzenlenmiştir. Anketler, farklı yaş gruplarından, mesleklerden ve eğitim seviyelerinden bireylerin katılımıyla gerçekleştirilmiş olup, hem nicel hem de nitel veri toplama yöntemleri kullanılmıştır. Katılımcılar, sorulara hem çoktan seçmeli hem de açık uçlu cevaplar vererek milli ve manevi değerler hakkındaki düşüncelerini paylaşmışlardır.

4.2 Katılımcı Profili

Ankete katılan bireylerin demografik özellikleri farklılık göstermektedir. Katılımcılar arasında çeşitli yaş gruplarından, mesleklerden ve eğitim seviyelerinden kişiler yer almaktadır. *Genç yetişkinler*, *orta yaşlı bireyler* ve *yaşlı katılımcılar* anket sonuçlarının karşılaştırılmasında dikkate alınmıştır. Eğitim seviyeleri açısından da geniş bir yelpaze sunan katılımcılar arasında lise öğrencileri, üniversite mezunları ve yüksek lisans/doktora seviyesinde eğitim görenler bulunmaktadır. Ayrıca, katılımcıların sosyo-ekonomik düzeyleri de çeşitlilik arz etmektedir.

4.3 Milli ve Manevi Değerler Hakkındaki Farkındalık

Anket sonuçları, katılımcıların milli ve manevi değerler hakkında oldukça yüksek bir farkındalığa sahip olduğunu göstermektedir. *%80'den fazla katılımcı*, milli değerler olan bağımsızlık, vatan sevgisi ve toplumsal dayanışmanın, Türk toplumunun temel yapı taşları olduğunu belirtmiştir. Özellikle *genç nesiller* arasında milli değerler konusunda farkındalığın daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte, bazı katılımcılar, manevi değerlerin (örneğin adalet, hoşgörü ve yardımlaşma) genç nesiller arasında zaman zaman göz ardı edildiğini ve modern yaşamın getirdiği bireyselleşme eğilimleri nedeniyle zayıfladığını belirtmişlerdir.

- *Bağımsızlık ve Vatan Sevgisi*: Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %90'ı bağımsızlık ve vatan sevgisinin milli kimliğin en temel unsurları olduğunu düşünmektedir. Özellikle, gençler arasında bu değerlere olan bağlılığın artan bir şekilde devam ettiği görülmüştür.
- *Adalet ve Hoşgörü*: Katılımcıların %75'i, adalet ve hoşgörü gibi manevi değerlerin toplumsal yapının güçlü kalması için kritik olduğuna inandıklarını belirtmiştir. Ancak, bazı katılımcılar bu değerlerin modern toplumda zaman zaman arka planda kaldığını ifade etmiştir.

4.4 Değerlerin Geleceğe Aktarımı

Anketin önemli bulgularından biri, katılımcıların milli ve manevi değerlerin geleceğe aktarılmasına yönelik büyük bir sorumluluk hissettiklerini ortaya koymuştur. Katılımcıların büyük çoğunluğu, bu değerlerin sadece geçmişten bir miras olarak değil, gelecek nesillerin toplumsal kimliklerini inşa ederken de önemli bir rehber olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

- *Eğitimin Rolü:* Katılımcıların %85'i, milli ve manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında eğitimin en önemli araç olduğunu belirtmiştir. Bu kapsamda, eğitim sisteminin daha fazla değer temelli içerik sunması gerektiği önerilmiştir. Ayrıca, dijital eğitim araçlarının bu süreçte kullanılmasının önemine de dikkat çekilmiştir.
- *Aile ve Sosyal Çevrenin Rolü:* %70 oranında katılımcı, değerlerin aktarılmasında aile ve sosyal çevrenin etkili bir rol oynadığını ifade etmiştir. Katılımcılar, aile içi iletişim ve toplumsal bağların güçlendirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

4.5 Değerlerin Korunmasında Teknoloji ve Medya

Ankete katılanların büyük bir kısmı, teknolojinin ve medyanın milli ve manevi değerlerin korunmasında ve yaygınlaştırılmasında kritik bir rol oynadığını belirtmiştir. Katılımcılar, özellikle *sosyal medya* platformlarının değerlerin aktarımı için güçlü bir araç olduğunu ifade etmişlerdir. Ancak, bu platformların aynı zamanda değer erozyonuna yol açma potansiyeli taşıdığı da vurgulanmıştır. Katılımcılar, medyanın milli ve manevi değerleri içeren daha fazla içerik üretmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

- *Sosyal Medyanın Etkisi:* %65 oranında katılımcı, sosyal medyanın milli ve manevi değerlerin aktarımında güçlü bir araç olabileceğini, ancak bu platformlarda milli değerlere yeterince yer verilmediğini ifade etmiştir. Özellikle, gençlere yönelik daha fazla içerik üretilmesi gerektiği belirtilmiştir.
- *Dijital Araçların Kullanımı:* %75 oranında katılımcı, dijital eğitim ve bilgi paylaşım araçlarının bu değerlerin korunmasında daha fazla kullanılabilmesini savunmuştur. Özellikle *mobil uygulamalar*, *dijital ders materyalleri* ve *eğitici videolar* gibi araçların daha etkin kullanılması gerektiği önerilmiştir.

4.6 Genç Nesillerin Milli ve Manevi Değerlere Yaklaşımı

Anket sonuçları, genç nesillerin milli ve manevi değerlere oldukça bağlı olduğunu göstermektedir. Katılımcıların çoğu, gençlerin bu değerlere saygı duyduğunu ve bunları koruma konusunda sorumluluk hissettiklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bazı katılımcılar, küreselleşmenin ve modern yaşamın getirdiği bireyselleşme eğilimlerinin bu bağlılığı zayıflatabileceği endişesini dile getirmiştir. Gençlerin sosyal medya ve popüler kültürle olan yoğun etkileşimlerinin, milli ve manevi değerler üzerindeki etkisinin incelenmesi gerektiği belirtilmiştir.

- *Bireyselleşme ve Değerler:* Katılımcıların %60'ı, genç nesillerin modern yaşam tarzı nedeniyle milli ve manevi değerler konusunda bireyselleşme eğilimleri gösterebileceğini ifade etmiştir. Ancak, bu durumun sosyal medya ve teknoloji araçları kullanılarak dengelenebileceği önerilmiştir.
- *Eğitim ve Toplumsal Katılım:* Gençlerin bu değerlere daha bağlı kalması için eğitim sisteminde daha fazla proje odaklı, toplumsal sorumluluğa dayalı içeriklerin bulunması gerektiği belirtilmiştir. Katılımcıların %80'i, gençlerin bu değerlere olan ilgisinin artması için eğitim dışı sosyal etkinliklerin de artırılması gerektiğini savunmuştur.

4.7 Anketin Genel Değerlendirmesi

Anket sonuçları, milli ve manevi değerlerin Türk toplumu üzerindeki etkisinin hala güçlü olduğunu ve bu değerlerin geleceğe aktarılması için önemli bir sorumluluk hissedildiğini göstermektedir. Katılımcılar, eğitim sisteminin güçlendirilmesi, medya ve teknoloji araçlarının daha etkili kullanılması gerektiği konusunda fikir birliğine varmışlardır. Ayrıca, toplumsal farkındalık oluşturma ve değerlerin günlük yaşamda daha görünür hale getirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

4.8 Anket Sonuçlarına Dayalı Öneriler

Anket sonuçlarına dayanarak geliştirilen bazı somut öneriler şunlardır:

- *Eğitim sistemine daha fazla değer temelli içerik eklenmeli* ve dijital teknolojilerle desteklenmelidir.
- *Sosyal medya ve dijital platformlar* üzerinde milli ve manevi değerleri içeren yaratıcı ve eğlenceli içerikler artırılmalıdır.
- *Aile içi eğitim ve toplumsal bağların güçlendirilmesi* için ailelere yönelik farkındalık programları düzenlenmelidir.
- Genç nesillerin *bireyselleşme* eğilimlerini dengelemek amacıyla, toplumsal dayanışma ve sorumluluk projelerine daha fazla katılım sağlanmalıdır.

5. Öneriler ve Gelecek Adımlar

Milli ve manevi değerlerin korunması ve gelecek nesillere aktarılması için atılacak adımların stratejik bir çerçevede ele alınması gerekmektedir. Üç çalıştay boyunca elde edilen bulgular ve anket sonuçlarına dayanarak, çeşitli stratejik hedefler ve geleceğe yönelik öneriler geliştirilmiştir. Bu bölüm, milli ve manevi değerlerin sürdürülebilirliğini sağlamak için önerilen somut adımları ve gelecekte yapılacak projeleri kapsamaktadır.

5.1 Stratejik Hedefler

Çalıştaylar ve anketler sonucunda belirlenen stratejik hedefler, değerlerin korunması ve sürdürülebilir kılınması için medya, eğitim, teknoloji ve toplumsal farkındalık alanlarında uygulanabilir somut adımlar içermektedir.

1. Milli ve Manevi Değerleri Eğitim Sistemiyle Güçlendirme

- *Değer Temelli Eğitim Programları:* Eğitim müfredatına milli ve manevi değerleri içeren yeni dersler ve modüller eklenmelidir. Bu programlarda özellikle *vatan sevgisi, adalet, bağımsızlık ve toplumsal dayanışma* gibi temel değerlerin vurgulanması gerekmektedir. Ayrıca, öğrencilerin bu değerleri sadece öğrenmekle kalmayıp, günlük yaşamda uygulamalarını sağlayacak proje tabanlı öğrenme modelleri geliştirilmelidir.
- *Dijital Eğitim Araçlarının Kullanımı:* Dijital eğitim araçları, milli ve manevi değerlerin genç nesillere daha etkili bir şekilde aktarılmasında kullanılmalıdır. *E-öğrenme platformları, mobil uygulamalar ve online ders içerikleri* bu sürecin bir parçası olabilir. Özellikle *VR (sanal gerçeklik) ve AR (artırılmış gerçeklik)* gibi teknolojilerle zenginleştirilmiş tarih ve değer temalı sanal simülasyonlar, öğrencilerin bu değerlere olan ilgisini artırabilir.
- *Öğretmen Eğitimi:* Milli ve manevi değerlerin öğretimi konusunda öğretmenler için özel eğitim programları düzenlenmelidir. Öğretmenlerin bu değerleri sınıf içi uygulamalara nasıl entegre edebilecekleri ve dijital eğitim araçlarını nasıl kullanabilecekleri üzerine atölyeler ve seminerler verilmelidir.

2. Medya ve Dijital Platformlar Aracılığıyla Değerleri Yaygınlaştırma

- *Sosyal Medya Kampanyaları:* Sosyal medya, genç nesillere ulaşmanın en etkili yollarından biridir. Instagram, TikTok, YouTube ve Twitter gibi platformlarda milli ve manevi değerleri yaygınlaştırmaya yönelik düzenli içerikler oluşturulmalıdır. Viral videolar, infografikler, milli günlere özel etkinlikler ve kısa hikayeler gibi içerikler, gençlerin bu değerlerle bağ kurmasına olanak sağlayacaktır. Özellikle gençlere yönelik kısa videolar, challenge'lar ve etkileşimli içerikler yaratılarak milli ve manevi değerler eğlenceli bir formatta sunulabilir.

- *Milli ve Manevi Temalı Medya Üretimi:* Televizyon dizileri, belgeseller ve kısa filmler, milli ve manevi değerleri topluma yaymanın etkili yollarından biridir. Türk tarihindeki önemli olayları ve kültürel mirası konu alan içerikler artırılmalıdır. Özellikle gençlerin ilgisini çekebilecek popüler kültür öğeleriyle harmanlanmış içeriklerin üretilmesi önerilmektedir.
- *Dijital Oyunlar ve Etkileşimli Uygulamalar:* Genç nesillerin yoğun olarak kullandığı dijital oyunlar, milli ve manevi değerlerin aktarılmasında önemli bir araç olabilir. Tarihi olayları, kahramanlık hikayelerini veya kültürel mirası konu alan eğitici dijital oyunlar geliştirilmelidir. Mobil oyunlar ve eğitici uygulamalar yoluyla gençlerin bu değerlerle daha etkileşimli bir şekilde ilgilenmesi sağlanabilir.

3. Toplumsal Farkındalık ve Katılımı Artırma

- *Yerel ve Ulusal Farkındalık Kampanyaları:* Değerlerin toplumda yaygınlaşması ve benimsenmesi için toplumsal farkındalık kampanyaları düzenlenmelidir. Özellikle milli bayramlar ve kültürel etkinliklerde, milli ve manevi değerlere vurgu yapan etkinlikler yapılmalıdır. Yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle geniş kitlelere ulaşılabilecek projeler düzenlenmelidir. Toplumsal sorumluluk projeleri, çevre temizliği, ağaç dikme kampanyaları ve yardımlaşma faaliyetleri gibi sosyal etkinliklerle milli değerler pratiğe dökülmelidir.
- *Aile İçi Eğitim ve Katılım:* Milli ve manevi değerlerin korunması sadece okullarla sınırlı kalmamalıdır; ailelerin de bu süreçte katılımı sağlanmalıdır. Aile içi iletişim ve değer aktarımı konusunda farkındalık oluşturacak programlar geliştirilmeli, ebeveynlerin çocuklarına bu değerleri nasıl kazandırabilecekleri konusunda eğitimler verilmelidir. *Aile rehberleri, atölyeler ve topluluk etkinlikleri* ile ailelerin bu süreçte aktif olarak dahil olmaları sağlanmalıdır.

4. Kültürel ve Tarihi Mirasın Canlandırılması

- *Tarihi Mekanların Dijitalleşmesi ve Etkileşimli Turlar:* Türkiye'nin zengin tarihi ve kültürel mirası, milli ve manevi değerlerin canlı tutulmasında önemli bir kaynak sunmaktadır. Sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) teknolojileri kullanılarak tarihi mekanlar ve önemli olaylar dijital ortamda yeniden canlandırılmalıdır. Gençlerin bu mekanları ziyaret etmesi teşvik edilerek, sanat ve kültür festivalleri düzenlenmelidir.
- *Kültürel Projelerin Desteklenmesi:* Kültürel mirasın korunması ve genç nesillere aktarılması için kamu ve özel sektör işbirliğinde projeler geliştirilmelidir. Kültürel miras gezileri, tarihi drama yapımları, sergiler ve müzeler bu sürecin bir parçası olmalıdır. Gençlerin aktif katılımını teşvik eden yarışmalar, sanat projeleri ve yaratıcı içerik üretimi projeleri desteklenmelidir.

5.2 Gelecek Projeler İçin Öneriler

Çalıştaylarda ve anketlerde elde edilen bulgulara dayanarak, gelecekte gerçekleştirilecek projelerde dikkate alınabilecek öneriler şunlardır:

1. Dijital Eğitim ve Değer Aktarım Platformu Geliştirilmesi

- *Online Eğitim Platformu:* Milli ve manevi değerleri içeren bir online eğitim platformu geliştirilebilir. Bu platform, okullarda kullanılacak etkileşimli içerikler, videolar ve sanal derslerle desteklenebilir. Ayrıca, bu platformda öğretmenler ve ebeveynler için eğitim materyalleri, rehberler ve videolar sunularak, değerlerin aktarımı daha kapsamlı hale getirilebilir.

2. Sosyal Medya Kampanyası: “Birlikte Geleceğe”

- *Kampanya Başlatılması:* Gençlerin milli ve manevi değerlere olan ilgisini artırmak için sosyal medyada geniş çaplı bir farkındalık kampanyası başlatılabilir. #BirlikteGeleceğe gibi bir hashtag ile sosyal medyada paylaşımlar yapılabilir. Kısa videolar, etkileşimli yarışmalar ve hikayelerle gençlerin bu kampanyaya aktif olarak katılması sağlanabilir. Özellikle YouTube ve TikTok platformlarında gençlere yönelik içerikler hazırlanabilir.

3. Dijital Oyun ve Uygulama Geliştirme Projesi

- *Tarihi Oyunlar ve Eğitim Uygulamaları:* Gençlerin milli ve manevi değerlere ilgisini artırmak için eğitici oyunlar ve uygulamalar geliştirilebilir. Osmanlı İmparatorluğu'nun yükselişi, Kurtuluş Savaşı veya Selçuklu dönemi gibi tarihi süreçlere odaklanan interaktif oyunlar, gençlere hem eğlenceli hem de öğretici bir deneyim sunabilir.

4. Kültürel Festivaller ve Tarihi Canlandırmalar

- *Tarihi Canlandırmalar:* Türkiye genelinde, özellikle gençlerin yoğun ilgi gösterebileceği kültürel festivaller ve tarihi canlandırma etkinlikleri düzenlenmelidir. Bu etkinliklerde, milli ve manevi değerlere dayanan sahne performansları, tiyatro oyunları ve kültürel etkinlikler sunulabilir. Gençlerin bu etkinliklere aktif katılımı teşvik edilmelidir.

MANEVİ DEĞERLER FARKINDALIK ANKETİ

Bu anket, manevi değerlerimize ilişkin farkındalık ve algıları ölçmek amacıyla düzenlenmiştir. Anket sonuçları, bu değerlerin toplumsal bilinç düzeyini artırmak ve gelecekteki eğitim programlarına yön vermek için kullanılacaktır. Anketimizi doldurarak katkıda bulunacağınız için teşekkür ederiz.

1. Manevi Değerlerin Tanımı: "Manevi değer" terimini kendi kelimelerinizle tanımlar mısınız?

.....

2. Özel Değerlerin Önemi: Aşağıdaki manevi değerlerden hangilerini yaşamınızda en önemli buluyorsunuz? (Birden fazla seçim yapılabilir)

- A. Hoşgörü
- B. Adalet
- C. Yardımlaşma
- D. Dürüstlük
- E. Aile bağları

3. Manevi Değerlerin Bilgi Kaynakları: Manevi değerlerimiz hakkında bilgi edinirken en çok hangi kaynaklardan yararlanıyorsunuz?

- A. Dini metinler ve vaazlar
- B. Edebiyat ve sanat eserleri
- C. Aile büyükleri ve gelenekler
- D. Eğitim kurumları ve öğretmenler
- E. İnternet ve sosyal medya

4. Manevi Değerlerin Günlük Hayatta Yansıması: Manevi değerlerimizin toplumun günlük yaşantısında yeterince yansıtıldığını düşünüyor musunuz?

- A. Her zaman
- B. Genellikle
- C. Nadiren
- D. Hiçbir zaman
- E. Emin değilim

5. Manevi Değerlerin Eğitimdeki Yeri: Okullarda manevi değerlerimizin öğretilmesi konusundaki memnuniyet düzeyiniz nedir?

- A. Çok memnunum
- B. Memnunum
- C. Ne memnunum ne de memnun değilim
- D. Memnun değilim
- E. Hiç memnun değilim

6. Manevi Değer Aktarımı: Aşağıdakilerden hangisini manevi değerlerimizi gelecek nesillere aktarma konusunda en etkili yol olarak görüyorsunuz?

- A. Eğitim ve öğretim
- B. Aile içi aktarım
- C. Dini kurumlar ve organizasyonlar
- D. Medya ve teknoloji
- E. Kamusal etkinlikler ve toplantılar

Anketimize katıldığınız için teşekkür ederiz. Kıymetli görüşleriniz, manevi değerlerimizin gelecekteki eğitim ve farkındalık programlarını şekillendirmede önemli bir rol oynayacaktır.

MİLLİ DEĞERLER FARKINDALIK ANKETİ

Bu anket, milli değerlerimize ilişkin farkındalık ve algıları ölçmek amacıyla düzenlenmiştir. Anket sonuçları, bu değerlerin toplumsal bilinç düzeyini artırmak ve gelecekteki eğitim programlarına yön vermek için kullanılacaktır. Anketimizi doldurarak katkıda bulunacağınız için teşekkür ederiz.

1. Milli Değer Tanımı: "Milli değer" terimini nasıl tanımlarsınız?

.....

.....

2. Değerlerin Önemi: Türkiye'nin milli değerlerini ne kadar önemli buluyorsunuz?

- A. Çok önemli
- B. Önemli
- C. Ne önemli ne de önemsiz
- D. Önemsiz
- E. Çok önemsiz

3. Bilgi Düzeyi: Milli değerlerimiz hakkında ne kadar bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyorsunuz?

- A. Çok iyi
- B. İyi
- C. Orta
- D. Düşük
- E. Çok düşük

4. Değerlerin Kaynakları: Milli değerlerimiz hakkında bilgi edinmek için hangi kaynakları kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

- A. Kitaplar
- B. İnternet siteleri
- C. Eğitim kurumları
- D. Aile ve arkadaş çevresi
- E. Diğer (Lütfen belirtiniz)

5. Değerlerin Toplumdaki Yansımaları: Milli değerlerimizin günlük hayatta yeterince yansıtıldığını düşünüyor musunuz?

- A. Evet, tam olarak yansıtılıyor
- B. Kısmen yansıtılıyor
- C. Yansıtılmıyor
- D. Emin değilim

6. Milli Değerlerin Öğretimi: Okullarda milli değerlerimizin öğretilme şeklinden memnun musunuz?

- A. Çok memnunum
- B. Memnunum
- C. Ne memnunum ne de memnun değilim
- D. Memnun değilim
- E. Hiç memnun değilim

7. Değerler ve Gelecek Nesiller: Gelecek nesillere milli değerlerimizi aktarma konusunda ne düşünüyorsunuz?

- A. Çok önemli ve acil
- B. Önemli ancak acele edilmemeli
- C. Ne önemli ne de önemsiz
- D. Önemsiz
- E. Gereksiz

Anketimize katıldığınız için teşekkür ederiz. Kıymetli görüşleriniz, milli değerlerimize ilişkin gelecekteki eğitim ve farkındalık programlarını şekillendirmede önemli bir rol oynayacaktır.

PROJEDEN FOTOĞRAFLAR

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
**SİVİL TOPLUMLA
İLİŞKİLER**
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bu proje T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından desteklenmektedir.

